

NAŠE MĚSTO

ÚNOR 2021

www.jesenik.org

Novinka pro české řidiče: Elektronické dálniční známky | 2 |

V jesenické nemocnici se za rok 2020 narodilo 323 dětí | 7 |

Muzeum a MKZ odstartovaly tvorbu společného podcastu | 9 |

Ski bus Jeseníky: Autobus pro zimní turisty | 15 |

Pohled na jesenické lázně a hřeben Jeseníků – ukázka z výstavy Tomáše Neuwirtha. Více na straně 10. Foto: Tomáš Neuwirth

Průchod na Masarykovo náměstí září čistotou

Bezpečný a příjemný průchod pro občany z Masarykova náměstí do ulice Průchodní, to bylo cílem prací posledních měsíců. Po celkovém zhodnocení stavu průchodu se původní záměr jej vyčistit od letitých nánosů nečistot rozrostl o nezbytné zasanování stavebních poruch a kompletní výměnu osvětlení.

Práce byly zahájeny na začátku loňského listopadu a dokončeny letos v lednu. V rámci celé akce došlo k zateplení a srovnání stropů, k novému obložení průvlaků, repasování vitrín. Dále byly instalovány nové elektrické rozvody a světla, na čele vstupů došlo k vyspravení zdiva a omítky. Celý prostor pak prošel kompletním čištěním. „Rovněž byla opravena a doplněna mozaika pokrývající zdi průchodu pocházející z roku 1985. Zůstala zachována z důvodu svého historického rázu, jedná se o autorický výtvarný prvek,“ doplnil městský architekt Tomáš Pejpek. Letopočet realizace lze spatřit při průchodu na náměstí v pravém horním rohu. Realizaci mozaiky a vitrín zmiňuje zápis z kroniky města v rámci oslav čtyřicátého výročí osvobození Československa. Ačkoliv se jedná o au-

Stavební práce na průchodu na náměstí jsou dokončeny. Foto: Lucie Tenekedz

torské dílo, není v kronice ani jiných pramenech jméno autora mozaiky uvedeno.

Většina z celkové částky pokrývající stavební práce byla financována z rozpočtu města. Menší část nákladů pak pokryl finanční dar od společnosti CIF ze skupiny Unilever v celkové výši sto tisíc korun. Tento záměr města byl v loňském roce nominován do projektu „Ahoj krásné

Zastupitelstvo města Jeseníku

Ve velkém sále budovy IPOS se koná ve středu 25. února od 15.00 čtrnácté zasedání Zastupitelstva města Jeseníku. Podrobný program včetně příloh najdete na plakátech, úřední desce a webu města. Ze za-

Česko“ společnosti CIF. Projekt si klade za cíl pomáhat s financováním a obnovou zanedbaných míst v Česku ve spolupráci s neziskovou organizací Architekti bez hranic a veřejnou platformou „Lepší místo“. Jesenícký projekt obhájil svou nominaci a stal se jedním ze tří vítězných návrhů, jež hlasováním vybrala veřejnost z desítek nominací.

(lut)

sedání bude jako tradičně pořízen audiovizuální záznam za účelem informování veřejnosti. Vysílán bude v kabelové televizi Jeseník a na YouTube kanálu *ktjeseník*.

(lum)

Úvodník

Vážení občane, je to rok, kdy se v Evropě objevily první případy koronaviru SARS-CoV-2, dnes mu říkáme Covid. Byl to šok, a ani zdaleka jsme neměli tušení, jaké obrovské změny vyvolá v našem chování, uvažování a především v celé společnosti. Byli a jsme svědky obdivuhodného nasazení zdravotníků, pracovníků v sociálních službách, dobrovolníků a všech, kteří pomáhají. To, co se nedařilo léta, dokázali naši učitelé v řádu týdnu a výuka mohla probíhat díky využití moderních technologií. A nejsou to jen výše jmenovaní. Respekt a dík si zaslouží všichni, kteří dokáží v tak složité době zajistit chod základních služeb.

Na druhé straně můžeme sledovat selhávání státu, šíření spikleneckých teorií o viru, jeho šíření a v poslední době o očkování. Na jaře roku 2020 jsme se dokázali epidemii postavit a odpovědným chováním situaci zvládnout. Teď, když je řešení bezprecedentního omezení našich svobod opatřeními proti šíření Covid na dohled, musíme být především odpovědní. Je to naše individuální odpovědnost, která ochrání životy a zdraví ostatních. Svoboda a odpovědnost jsou dvě strany jedné mince.

I přes situaci, kdy je ochromen chod státu a tedy i města, jsme se snažili plnit všechny povinnosti, které má město vůči svým občanům. To, že pro vás ve velmi omezené míře funguje úřad, je bohužel důsledek vládních opatření, na která nemáme vliv. Na co ovšem máme vliv, je budoucnost našeho města. Nejbližší budoucnost Jeseníku přinese investice do nejručnějších projektů, které zkvalitní život občanům, rozšíří možnosti sportu a především nabídnou možnosti bydlení. S jednotlivými projekty vás postupně seznámíme a budete přivzváni k připomínkovaní našich záměrů.

Tomáš Vlazlo,
1. místostarosta města

Novinka pro české řidiče: Elektronické dálniční známky

Nové elektronické dálniční známky platí od 1. ledna 2021 a řidiči si je mohou zakoupit na webu www.edalnice.cz, pobočkách České pošty a čerpacích stanicích EuroOil.

Na webu www.edalnice.cz, v počítači nebo mobilním zařízení stačí pouze zadat stát registrace a registrační značku vozidla, vybrat druh e-známky a zvolit typ paliva. V případě zemního plynu či biometanu totiž platí snížené tzv. Eko ceny. S novým systémem se také

mění platnost současných ročních známek. Ty již nebudou pokrývat kalendářní rok, ale 365 dní od data, které si motorista sám zvolí. Úhrada je možná platební kartou či bankovním převodem.

Další možností, jak e-známku pořídit, je osobní nákup na poboč-

kách České pošty. Postup je víceméně stejný, jen platit lze hotově či kartou. Stejně jako pošta e-známky prodává i společnost ČEPRO na svých čerpacích stanicích EuroOil. Osvobozená vozidla jsou přehledně rozepsána na webových stránkách: https://edalnice.cz/wp-content/uploads/2020/11/EDAZ_infografika_osvobozeni.pdf.

Kontrola platnosti dálniční známky

Kontrolní orgány Policie ČR a Celní správy ČR podle státní poznávací značky vozidla poznají, zda máte platnou elektronickou dálniční známku nebo je vaše vozidlo osvobozeno.

Kontrola je prováděna přímo na zpoplatněném úseku dálnice prostřednictvím hlídkových vozidel vybavených kamerovým systémem pro rozpoznávání SPZ nebo za pomoci vzdáleného připojení ke kontrolním branám nebo kontrolou na odpočívkách a parkovištích.

Výše pokut

Řidiči, kterého systém odhalí na zpoplatněném úseku dálnice bez platné elektronické dálniční známky (a pokud se na něj nevztahuje osvobození), hrozí pokuta až 20.000 Kč.

Kontrola se bude týkat také případného zneužití osvobození. Pokud fyzická nebo právnická osoba podá oznámení o osvobození, aniž by na něj měla nárok, ve snaze záměrně systém zneužít, může se pokuta vyšplhat až na 100.000 Kč.

Pokud bude zpoplatněný úsek dálnice užívat vozidlo, na které se osvobození vztahuje, ale řidič oznámení o osvobození nepodal, přestože to zákon vyžaduje, hrozí mu pokuta až 5.000 Kč. Stejná výše pokuty hrozí těm, kteří Státnímu fondu dopravní infrastruktury do deseti pracovních dní nenahlásí, že pomínlý důvod pro osvobození.

Odbor dopravy a silničního hospodářství

		
1 ROK	30 DNÍ	10 DNÍ
1 500 Kč Standardní cena	440 Kč Standardní cena	310 Kč Standardní cena
750 Kč Eko cena	220 Kč Eko cena	155 Kč Eko cena

Přehled cen dálničních známek.

Zdroj: edalnice.cz

Platnost řidičských průkazů

Na řidičské průkazy propadlé v období od 1. září 2020 se pohlíží jako na platné, a to až do 31. března 2021. Tato lhůta se může změnit v návaznosti na vývoj pandemie covidu-19 a legislativu Evropské unie. Prodloužená platnost řidičského průkazu je vázáná pouze na území České republiky. Přesto doporučujeme s výměnou nečekat a objednat se na úřad pomocí rezervačního systému na webových stránkách města Jeseník www.jesenik.org.

Matrika

V měsíci prosinci se v Nemocnici AGEL Jeseník a. s. narodilo celkem 25 dětí, z toho rodičům s trvalým pobytem v Jeseníku 7 dětí. Jsou to Denis Pokuta, Jaroslav Janeček, Johana Mrázková, Rozárie Hořejšová, Miroslav Vladimír Lučan, Lilién Storková, Radek Peitl.

Rada seniorů

Další jednání Rady seniorů je naplánováno na úterý 2. února 2021, od 10.00 v zasedací místnosti radnice města Jeseník, Masarykovým nám. 167/1. Aktuálně v souladu s platnými opatřeními vlády ČR a Ministerstva zdravotnictví ČR může být termín jednání změněn nebo jednání zrušeno. Těšíme se na setkání.

Alena Kalinová,
odbor sociál. věcí a zdravotnictví

Jeseník se stal finalistou soutěže Chytrá města

Město Jeseník uspělo v soutěži CHYTRÁ MĚSTA 2020. Do té se zapojilo přes sto osmdesát záměrů z celé republiky rozdělených do sedmi kategorií. Služba Senior Taxi Jeseník zazářila v kategorii Projekt pro město od 10 do 50 tisíc obyvatel.

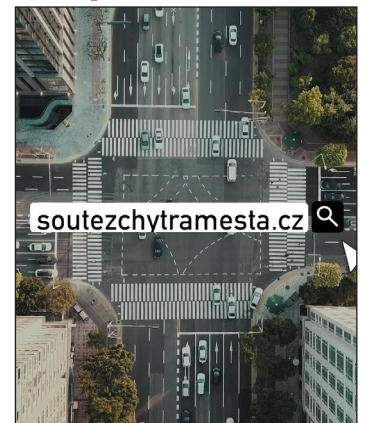
„Myslím, že i malé město jako Jeseník může přicházet s inovativními nápady, které zkvalitňují služby pro občany. Důkazem toho je i loňský úspěch v soutěži Chytrá města, kde jsme se stali finalisty s naším systémem provozování Senior taxi v Jeseníku,“ uvedl první místostarosta města Tomáš Vlazlo.

Soutěžní projekt hodnotila odborná porota složená z více než třiceti členů. Posuzovala, do jaké míry splňuje čtyři pilíře SMART CITY, kterými jsou Proveditelnost, Udržitelnost, Úspora a Informovanost neboli otevřenost dat a zapojení veřejnosti.

Senior Taxi Jeseník ve městě funguje dlouhodobě a jednotlivými seniory i Radou seniorů města Jeseník je hodnoceno velmi pozitivně. Jen

v roce 2020 zajistilo seniorům přes tisíc odvozů z místa bydliště na veřejná místa a tím jim umožnilo vyřídit si své náležitosti. Služba města ale zároveň napomáhá podnikání, neboť do provozu zapojuje soukromé provozovatele taxi služeb, které tak podporuje hlavně v jejich nevytížené době.

Co se týká kritéria úspor, podle prvního místostarosty výsledky provozování služby převyšují vynaložené náklady. „Jedná se o velmi efektivní a levné řešení využití nevytíženého času taxi služeb, které ve výsledku nevytváří městu dodatečné náklady s provozem a údržbou vozidla a platem řidiče a dalšími náklady,“ sdělil Vlazlo. A doplnil, že velmi dobře si senior taxi vedlo také v posuzování Informovanosti – o službě je veřej-

Zdroj: FB Soutěž Chytrá města 2020

nost pravidelně informována prostřednictvím webu města, zpravodaje Naše město, ale i díky klubu nebo radě seniorů.

Soutěž CHYTRÁ MĚSTA 2020

Soutěž je pořádána Smart City Innovations Institut, z. ú., pod záštitou Ministerstva pro místní rozvoj České republiky, Svazu měst a obcí České republiky. Je zaměřená na inovace tzv. Chytrých obcí, měst a krajů. Jednotlivé přihlášené řešení a projekty hodnotí odborná porota. V kategorii Projekt pro město od 10 do 50 tisíc obyvatel, kde se finalistou stala služba Senior Taxi Jeseník, získal cenu projekt energetických úspor v kolejších a menších ČVUT přihlašovatelů ČEZ ESCO, a.s., a ENESA a.s. Výsledky soutěže byly formou slavnostního online přenosu zveřejněny 11. prosince 2020.

Služba Senior Taxi Jeseník

Je služba určená pro obyvatele ve věku sedmdesát tři let a více s trvalým bydlištěm v Jeseníku. Těm zajišťuje dopravu z místa bydliště na konkrétně určené stanoviště, např. na poštu, do nemocnice či na městský úřad. Jedná se o nekomerční službu.

- celkem 460 Senior Taxi průkazů bylo vydáno od zahájení této služby
- průkaz mělo k 28. prosinci 2020 vyřízeno 377 seniorů
- v roce 2020 přibýlo 33 nových klientů Senior Taxi

- službu využívá zhruba třetina seniorů města Jeseník
- v Jeseníku žije necelých třináct set seniorů ve věku 73 let a více

Jak objednat SENIOR TAXI?

775 021 292 Taxi z Yesu
792 252 625 Black&White Taxi

Více informací naleznete na webu města v sekci Potřebuji vyřídit – Senior taxi nebo na:
www.jesenik.org/cz/informace-odboru/167-senior-taxi-pro-seniory.html

Mění se organizační struktura městského úřadu

Zefektivnění chodu úřadu, bez nutnosti navyšování počtu úředníků. To přinese reorganizace městského úřadu. Dobrou zprávou však je, že občané změny nikterak nepocítí.

„Od 1. února dojde například ke sloučení oddělení investic a oddělení majetku a bude vytvořen odbor investic a majetku,“ uvedl tajemník městského úřadu Marek Ruda. To umožní lepší spolupráci a komunikaci mezi úředníky vykonávajícími vzájemně propojenou a doplňující se činnost. Pracovníci ale fakticky zůstanou ve stejných kancelářích a lidé je tak mohou kontaktovat stejně jako doposud.

Optimalizaci struktury schválila rada města. Učinila tak na základně analýzy pracovních činností jednotlivých odborů a oddělení a dle vyhodnocení pracovní náplně daných zaměstnanců. Do budoucna by pak všechny služby, které úřad poskytuje, měli lidé najít na jednom místě. Dlouhodobou vizí je přesun úředníků z budovy v ul. Tovární na IPOS.

(lum)

Budova městského úřadu na ul. Karla Čapka

Foto: archiv MěÚ

Dochází k navýšení místního poplatku za komunální odpad

Zastupitelstvo města schválilo poplatek za odpad ve výši 696 Kč. Důvodem je především růst nákladů za služby v oblasti odpadového hospodářství, ale i zákonné navýšení poplatku za uložení odpadu na skládku. Jedná se o první zvýšení tohoto místního poplatku od roku 2015.

Vývoj poplatku za odpad v předchozích letech							
2002	2003	2004	2005–2010	2011–2012	2013–2014	2015–2020	od 2020
450 Kč	444 Kč	456 Kč	492 Kč	500 Kč	708 Kč	600 Kč	696 Kč

Posledních šest let platili občané Jeseníku poplatek za odpad šest set korun za rok. Od roku 2021 dochází k jeho zvýšení o devadesát šest korun. Hlavním důvodem je navýšení nákladů za služby v oblasti odpadového hospodářství o více než jeden milion korun. V roce 2020 vyvážely Technické služby Jeseník mnohem častěji tříděný odpad z přetěžovaných sběrných míst a zároveň svozová společnost navýšila cenu některých poskytovaných služeb, např. se zvýšila cena provozování sběrného dvora, narostly ceny za bioodpad a další služby.

Dalším důvodem je navýšení skládkovacích poplatků ze strany státu. Od 1. ledna 2021 nový zákon o odpadech zvyšuje dosavadní částku pět set korun za tunu odpadu na osm set korun za tunu a tento poplatek každoročně poroste až do roku 2029, kdy dosáhne výše 1.850 Kč za tunu. Od roku 2030 pak bude dokonce skládkování využitelných odpadů zakázáno. Cílem státu je proto zdražením motivovat obce a lidi k lepšímu nakládání s odpady, zastavit ukládání odpadu do země a zvýšit podíl recyklace.

I přes zvýšení sazby místního poplatku za odpad je potřeba zdůraznit, že na každého poplatníka stále doplácí město Jeseník ze svého rozpočtu. Například vloni vycházely náklady na provoz systému nakládání s komunálním odpadem na jednoho poplatníka celkem 1.350 Kč. Tento systém zahrnuje nakládání s

směsným a separovaným odpadem, provoz sběrných dvorů, nakládání s objemným odpadem, nebezpečným odpadem, bioodpady a další. Sazba poplatku 696 Kč, jeho splatnost, ale i osvobození a úlevy jsou uvedeny v Obecně závazné vyhlášce č. 3/2020 o místním poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, kterou naleznete na webu města: www.jesenik.org v sekci Město a městský úřad – Obecně závazné vyhlášky a nařízení.

Podrobnější informace k platbě poplatku uvádíme samostatně v jiném článku na straně 3.

Do výpočtu místního poplatku se promítá naše zodpovědnost

Cílem každého ve městě by mělo být zvýšení množství tříděného odpadu a snížení toho směsného. Má to nejen zásadní ekologický význam, ale promítá se to i do výše místního poplatku za odpad.

Sazbu určuje mj. množství směsného komunálního odpadu a náklady na jeho svoz. Každý občan by se měl snažit snížit množství směsného odpadu, a tím pomoci snížit četnost jeho svozu. Poctivě třídění má smysl, obce a jejich občané jsou za něj navíc finančně odměněny autorizovanou obalovou společností EKO-KOM. V Jeseníku činily v roce 2020 odměny od společnosti EKO-KOM celkem 1.671.212 Kč (což je 146 Kč na osobu).

(mat)

náklady na provoz systému nakládání s komunálním odpadem v roce 2020	1.350/1 poplatník za rok
příjmy od společnosti EKO-KOM a.s. ve formě odměny za množství vytríděného odpadu v roce 2020	146 Kč / 1 poplatník za rok
celkové vynaložené náklady v roce 2020	1.204 Kč/1 poplatník za rok

Svoz komunálního odpadu.

Foto: archiv MěÚ

Systém města Jeseník umožňuje třídít tyto komodity:

plast, papír, nápojové kartony, kov, sklo, textil, objemný odpad, nebezpečný odpad, bioodpad, jedlé oleje a tuky, vysloužilá elektrozařízení, baterie, světelné zdroje, pneumatiky atd.

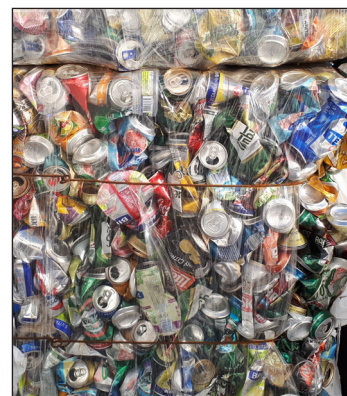
Ve sběrné nádobě na směsný komunální odpad má končit jen to, co nelze zařadit mezi výše uvedené komodity.

Platba poplatku za komunální odpad za rok 2021

Poplatek je možno platit v pokladnách města v hotovosti nebo platební kartou, případně bankovním převodem na účet města č. 5962000207/0100. Při úhradě bankovním převodem je nutno uvést variabilní symbol, který Vám na vyzádaní sdělí Městský úřad Jeseník, odbor životního prostředí – tel. č. 584 498 461, e-mail: jaroslava.dopanova@mujes.cz. Variabilní symbol je stejný jako v předchozích letech.

Při platbě poplatku budou vydávány nové známky na období 2021–2025. V případě bezhotovostní platby nebo prostřednictvím SIPO budou na žádost zaslány poštou (kontakt – viz výše). Platnost známky 2016–2020 končí se splatností poplatku, tj. 30. 11. 2021.

Odbor životního prostředí

Sazba poplatku je 696 Kč.
Roční perioda – splatnost do 30. 11. 2021
Pololetní perioda – splatnost do 31. 5. 2021 a 30. 11. 2021

Organizační změny v Technických službách Jeseník

Jesenická pohřební služba

Činnost pohřební služby se od Nového roku vrátila opět pod hlavičku Technických služeb Jeseník, a. s., jak tomu bylo do roku 2017. Veškerá činnost pohřební služby však probíhá nadále v plném rozsahu. Nemění se ani provozní doba kanceláře, která zůstává v pracovní dny od 8.00 do 16.00. Cílem této organizační změny je pouze vnitřní zjednodušení účetních vztahů mezi TSJ a Jesenickou pohřební službou. Veřejnosti se tedy změny nijak nedotknou.

Kontakty do kanceláře: 584 401 273 a pohrebnictvi@tsje.cz. Nepřetržitá služba 24 hodin denně je pak k za-

stižení na číslech 737 258 526 nebo bezplatně tel. lince 800 11 22 99.

Veřejné osvětlení

Na konci ledna došlo k další organizační změně v rámci Technických služeb, konkrétně se jedná o zrušení samostatného střediska veřejného osvětlení. Nově bude provoz zařazen pod provoz komunálních služeb. V případě potřeby můžete kontaktovat vedoucího provozu pana Petra Baršče (tel.: 737 258 532; e-mail: spravamk@tsje.cz). V případě zjištění nefunkční lampy veřejného osvětlení můžete také celoročně hlásit závady na telefonním čísle Městské policie Jeseník (tel.: 156), která se

spojí s pracovníkem, který drží v daném čase pohotovost.

Sjednocování sportovišť pokračuje i v roce 2021

S Novým rokem přešla správa a údržba fotbalového areálu na Dukelské ulici pod Technické služby. Fotbalový stadion tak má stejného provozovatele jako přílehlá městská sportovní hala a také městské koupaliště a Jesenické wellness. Do budoucna by k těmto sportovištím mělo přibýt i víceúčelové sportovní hřiště s umělou ledovou plochou, které město plánuje vybudovat v prostoru za sportovní halou. Právě od sloučení sportovišť pod jedním provozovatelem město očekává efektivnější zajištění správy těchto sportovních zařízení. V případě jakýchkoliv podnětů ohledně těchto provozů můžete kontaktovat vedoucího provozu správy a údržby budov a sportovišť pana Josefa Potočka (tel.: 737 258 527; e-mailová adresa: spravabs@tsje.cz).

Technické služby Jeseník

Sbíráme jedlé oleje a tuky!

Na některých stanovištích separačních kontejnerů již čtyři roky využíváme sběrné nádoby – popelnice z plastu o objemu sto dvacet litrů s označením „Jedlý olej a tuk“. Do těchto nádob je možné vkládat použité jedlé oleje a tuky z kuchyně.

DŮLEŽITÉ: Použité oleje a tuky prosím slévejte do plastových lahví a před vhozením do nádoby řádně uzavřete!

Nevhodné jsou skleněné obaly – mohou se rozbít. Nevhodné jsou také krabičky s víky – po vhození se otevrou a obsah vyteče. Nejsou vhodné ani papírové obaly (např. krabice od mléka) – olej postupně prosákne ven.

Pro sběr použitých olejů a tuků je několik dobrých důvodů. Především pro ně existuje další využití. Nevhodné je vylévání do kanalizace, protože se zde postupně usazují a mohou způsobit úplnou neprůchodnost potrubí. Odkládáním tuků a olejů do popelnice se směsným komunálním odpadem se navyšují náklady města na likvidaci odpadu na skládce. Tento druh odpadu nepatří do kontejnerů na separovaný odpad, zbytečně komplikuje dotřídění.

Kompletní seznam ulic, kde se ve městě Jeseník nacházejí sběrné nádoby s označením „Jedlý olej a tuk“:

- **Bezručova** – autobusová zastávka sídliště Pod Chlumem
- **Křížkovského** – křižovatka s ulicí B. Němcové
- **Čechova** – panelový dům č. p. 1245 (pod Rentou)
- **nám. Svobody** – u restaurace „U Dvou stírů“
- **Habrová** – u základní školy (panelový dům č. p. 416)
- **Husova** – křižovatka s ulicí. Seifertova
- **Lipovská** – parčík pod marketem COOP (panelový dům č. p. 1163)
- **Horská** – panelový dům č. p. 1027
- **Vaškova** – křižovatka s ulicí Dukelská
- **Zeyerova** – panelový dům č. p. 654
- **Slunná** – bývalá restaurace U slunka
- **Tyršova** – panelový dům č. p. 1042 (za Hakem)

Samozřejmě můžete využívat také oba sběrné dvory v Jeseníku, a to na ulici Otakara Březiny a na ulici Lipovská. Jejich otevírací dobu naleznete na webu www.tsje.cz.

Děkujeme Vám za spolupráci při recyklaci odpadů, pomáháte tak zlepšovat životní prostředí nejen našeho krásného města, ale také svým malým dílem společně zlepšujeme naši planetu.

Odbor životního prostředí

Co do těchto nádob patří:

- olej a tuk ze smažení
- olej a tuk z pečení
- olej a tuk z fritéz

Co sem určitě nepatří:

- oleje ropného původu (motorové, převodové ...)
- oleje se zbytky jídel
- jakékoli jiné odpady

Vyřízení dokladů v době nouzového stavu

Vzhledem k vládním nařízením jsou úřední hodiny městského úřadu stanoveny na pondělí 8:00 až 13:00 a středu 12:00 až 17:00, a to jen po předchozí domluvě. S ohledem na mimořádná opatření zvažte osobní návštěvu. Pro objednání na úřad lze využít telefonickou nebo elektronickou komunikaci, popř. elektronický rezervační systém. Jsou-li termíny v rezervačním systému obsazeny, obraťte se na kontakty uvedené na webu města www.jesenik.org a příslušní

pracovníci vás objednají do listinných seznamů mimo rezervační systém na nejbližší vhodný termín. Kontakty na nejčastější požadavky občanů uvádíme níže.

(lum)

Občanské průkazy, cestovní

doklady: tel. 584 498 492, 584 498 493, 584 498 473

Řidičské průkazy: 584 498 484

Registr vozidel:

584 498 487, 584 498 490

POMOZTE NÁM VYLEPŠIT MĚSTO, VE KTERÉM ŽIJEME VYPLNĚNÍM POCITOVÉ MAPY!

POSTAČÍ VYPLNIT JEDNODUCHÝ DOTAZNÍK S PĚTI OTÁZKAMI UŠITÝ NA MÍRU MĚSTU JESENÍK. DOTAZNÍK NALEZNETE ZDE: [HTTPS://WWW.POCITOVEMAPY.CZ//JESENİK-2020/](https://www.pocitovemapy.cz//jesenik-2020/)

VYPLŇOVAT MŮŽETE AŽ DO KONCE ÚNORA 2021!

Centrum sociálních služeb pečuje o seniory s projevy demence

Prvního února 2021 uplynul přesně rok od zahájení provozu sociální služby Domov se zvláštním režimem v Centru sociálních služeb Jeseník. Spustili jsme tehdy službu s malou kapacitou dvou míst v jednom dvou-lůžkovém pokoji do doby, než bude dokončena rekonstrukce prostor ve třetím nadzemní podlaží budovy „B“, kde doposud byla provozována služba Chráněné bydlení.

Tohoto kroku rozhodně nelituje-me, za rok provozu jsme načerpali cenné zkušenosti, které po rozšíření kapacity na dvanáct míst v letošním roce určitě využijeme. Změny vycházejí z dlouhodobého záměru transformace služby Chráněné bydlení pro seniory i z Komunitního plánu sociálních služeb Jesenicka, jak jsme o tom informovali již v listopadovém čísle Našeho města. Vybavení teoretickými znalostmi a zkušenostmi ze stáží v obdobných zařízeních (děkujeme především Diakonii Sobotín za umožnění třídních stáží našim pracovníkům přímé péče) jsme na počátku února loňského roku zahájili péči

o dvě klientky našich pobytových služeb, které tak i po zhoršení proje-vů demence mohly zůstat ve známém prostředí v Jeseníku.

Posláním sociální služby Domov se zvláštním režimem provozované Centrem sociálních služeb Jeseník je zajištění potřebné péče s důrazem na individuální požadavky uživatele, jehož život ovlivňují projevy demence. Smyslem zřízení této pobytové služby je umožnit osobám s Alzheimerovou nemocí či stařeckou demencí prožít důstojný a spokojený život ve vlnném, laskavém a bezpečném prostředí. V okrese Jeseník stejnou službu provozuje pouze Charita Je-

seník v Charitním domě sv. Anežky ve Vidnavě s kapacitou čtrnácti míst a v Domově pokojného stáží sv. Františka v Javorníku se stejnou kapacitou. Název služby ze zákona o sociálních službách „Domov se zvláštním režimem“ (dále jen DZR) vnímáme jako trochu nešťastný a pro laickou veřejnost matoucí. Klienti těchto služeb se v žádném případě nepodobují nějakému přísnému režimu či drilu, je tomu právě naopak. Služba se v co nejvyšší možné míře přizpůsobuje potřebám lidí s demencí a zajištění jejich bezpečnosti. Je pravdou, že na vycházky chodí klienti pouze v doprovodu zaměstnanců, rodiny či osob blízkých a je nutno jim vhodným způsobem v samostatném odchodu ze zařízení zbránit (například odvedením jejich pozornosti).

Rok provozu služby nás utvrdil v přesvědčení, že kvalitní péče v DZR je především o lidech. Je potřeba, aby pečující tým byl vybaven velkou dávkou trpělivosti, empatie a taktu. Aby měl, jak se říká, „srdce na dlani“. Není to také tak, že by klientky jen ležely na pokoji mezi čtyřmi stěnami. Denní program je pestrý a odvíjí se od jejich aktuálního zdravotního stavu a kondice. Často se účastní i společných skupinových aktivit domova pro seniory, jako jsou cvičení, bohoslužby, dílničky, pečení, oslavy narozenin, vycházky, a někdy je i hodně veselo. V létě s námi klientky DZR byly na výletě na Bobrovniku. Pandemická opatření a bohužel i nákaza covid-19 v našem zařízení vše zkomplikovala a zhoršování projevů demence u řady klientů (nejen v DZR) postupuje rychleji.

Zahájení služby v novém se dočkáme zřejmě v dubnu

Během roku 2020 pokračovaly přípravy na plánované rozšíření kapacity DZR, a to jak administrativní, tak i provozní. Požádali jsme Krajský úřad Olomouckého kraje o rozšíření

kapacity služby ze dvou na dvanáct lůžek a tato žádost byla v září roku 2020 usnesením zastupitelstva kraje přijata. Přípravy probíhaly zejména v oblasti technické a provozní. I tuto fázi přípravy ovlivnila koronavirová situace na jaře loňského roku. Na nějaký čas byly utlumeny projekční a přípravné kroky, které se opět roz-běhly v polovině roku. Finanční prostředky na rekonstrukci prostor a vybavení byly zřizovatelem schváleny a tak ve druhé polovině roku mohlo proběhnout výběrové řízení na dodavatele a stavební řízení. Podzimní vlna onemocnění covid-19 opět zahýbala s termíny, ale v současné době již dodavatelská firma zahájila práce na realizaci rekonstrukce na základě stavební dokumentace. Souběžně s tímto se zajišťuje nábytek do pokojů klientů i společných prostor. Přes veškerou, dříve avizovanou snahu zahájit službu v novém prostoru začátkem roku 2021 je předpokládán reálný termín spíše v průběhu dubna roku 2021. Vzniklá místa plánujeme částečně obsadit stávajícími klienty domova pro seniory po zhoršení jejich zdravotního stavu, dále budou také uspokojovány žádosti přijímané od počátku loňského roku.

Pro případné další zájemce je Žádost o poskytnutí sociální služby DZR k dispozici na našich webových stránkách nebo přímo v Centru sociálních služeb Jeseník. Služba je určena pro seniory od 65 let věku se stařeckou či Alzheimerovou demencí, kteří dle doporučení lékaře potřebují celodenní péči druhé osoby a stálý dohled, mimo jiné z důvodu ztráty orientace v prostoru a čase.

CSS Jeseník

Kontakt na sociální pracovníci Domova s zvláštním režimem a Domova pro seniory:

Andrea Stefanakisová
telefon: 602 515 194, e-mail:
andrea.stefanakisova@cssjes.cz

Alzheimerova choroba? Pozor na těchto deset příznaků

1. Ztráta paměti, která ovlivňuje schopnost plnit běžné pracovní úkoly

Zapomínat občas pracovní úkoly, jména kolegů nebo telefonní čísla spolupracovníků a vzpomenout si na ně později je normální. Lidé trpící Alzheimerovou chorobou však zapominají častěji a nevzpomenou si ani později.

2. Problémy s vykonáním běžných činností

Hodně vytižení lidé jsou občas roz-tržiti, takže někdy nechají dušenou mrkev stát v kastrolu na sporáku a vzpo-menou si na ni, až když už je po jídle. Lidé trpící Alzheimerovou chorobou ale připraví jídlo a nejen že ho zapo-menout dát na stůl, ale zapomenou i na to, že ho vůbec udělali.

3. Problémy s řečí

Každý má někdy problém najít správné slovo, ale člověk s Alzheimerovou chorobou zapomíná i jed-noduchá slova nebo je nahrazuje nesprávnými a jeho věty pak nedávají smysl.

4. Časová a místní dezorientace

Každý někdy zapomene, jaký je den a kam vlastně jede, to je normální. Ale lidé s Alzheimerovou nemocí se ztra-tí ve vlastní ulici a nevědí, kde jsou, jak se tam dostali, ani jak se dostanou domů.

5. Špatný nebo zhoršující se racionální úsudek

Lidé se někdy tak zaberou do nějaké činnosti, že na chvíli zapomenou na dítě, které mají na starosti. Lidé s Alzheimerovou nemocí úplně zapome-nou, že nějaké dítě existuje. Mohou se i nesmyslně obléknout, například

si vezmou na sebe několik košil nebo halenek najednou.

6. Problémy s abstraktním myšlením

Placení složenek anebo sledování účtů kreditní karty může někoho vyvést z míry, když je trochu komplikovanější než jindy. Člověk s Alzheimerovou nemocí může úplně zapomenout, co ta čísla znamenají a co s nimi má dělat.

7. Zakládání věcí na nesprávné místo

Každý někdy někde založí peněženku nebo klíče. Člověk s Alzheimerovou nemocí dává věci na zcela nesmyslná místa: zehličku do ledničky nebo hodinky do cukřenky.

8. Změny v náladě nebo chování

Každý má někdy špatnou náladu. Člověk s Alzheimerovou nemocí ale podléhá prudkým změnám nálady. Náhle a nečekaně propukne v pláč nebo podlehne návalu hněvu, i když k tomu nemá žádný zjevný důvod.

9. Změny osobnosti

Lidské povahy se běžně do určité míry mění s věkem. Ale člověk s Alzheimerovou nemocí se může změnit zásadním způsobem. Stává se někdy velmi zmateným, podezřivým nebo ustrašeným.

10. Ztráta iniciativy

Když je člověk někdy znechucen domácími pracemi, zaměstnáním nebo společenskými povinnostmi, je to normální. Většinou se chuť do práce opět brzy dostaví. Člověk s Alzheimerovou nemocí může propadnout naprosté pasivitě a potřebuje neustále podněty, aby se do něčeho zapojil.

Převzato ze stránek České alzhei-merovské společnosti.

2. února 2021 v 9.00 v Klubu seniorů v Jeseníku (Dukelská 718), zahajujeme další, již XXII. blok (letní semestr) studia virtuální univerzity třetího věku na téma:

RITUÁLY EVROPSKÝCH KRÁLOVSKÝCH RODŮ

Průvodcem tématu a vedoucím lektorem bude **Mgr. Kamil Rodan, Ph.D.**

Kurz se zabývá nejdůležitějšími životními událostmi, jako jsou třeba narození, svatby, rozvody či smrt, spojenými s evropskými královskými rody 19. a 20. století.

- ZAKOTVENÍ EVROPSKÝCH KRÁLOVSKÝCH RODŮ V HISTORII – 2. 2. 2021
- NAROZENÍ A KŘTY – 16. 2. 2021
- ZÁSNUBY A SVATBY – 2. 3. 2021
- ROZVODY – 16. 3. 2021
- POHŘBY – 30. 3. 2021
- HROBY, HROBKY A POHŘEBIŠTĚ – 13. 4. 2021

Těšíme se na setkání s Vámi. Za konzultační středisko Jeseník Bc. Alice Lenerová (alice.lenerova@cssjes.cz, tel.: 584 411 391, mob.: 737 241 059). Více na www.e-senior.cz.

Očkování COVID-19

pro seniory nad 80 let

Registrace probíhá online na webu crs.uzis.cz

Kdo mi s tím pomůže?

Rodina, známí, soused

Infolinka **COVID 1221**

Sociální pracovník MěÚ Jeseník **584 498 455** nebo **584 498 421**
(pondělí a středa 8-17, úterý a čtvrtek 8-14, pátek 8-13)

Co budu potřebovat pro vyřízení?

Kontaktní telefonní číslo (mobil)

Občanský průkaz

Kartičku zdravotní pojišťovny

Registrace na očkování

Při registraci bude na kontaktní telefon zaslán PIN pro potvrzení

Registrací potvrzují souhlas s očkováním

Rezervace na očkování

Vybírám místo, kde budu očkovan, a konkrétní den a čas

Při volné kapacitě proběhne ihned po registraci

V případě nedostatku volných míst provedu rezervaci později, až budou volné nové termíny, zadávám rezervaci opět na webu (na kontaktní telefon je zaslán PIN pro rezervaci)

Očkování

Je potřeba se dopravit na místo očkování včas

Dopravu si zajišťuje každý dle svých možností a potřeb (rodina, senior taxi...)

Trvá cca 45 minut

2. očkování

O termínu je zaslána informační SMS na kontaktní mobil

Termín nastává nejdříve po 21 dnech od podání první dávky očkovací látky

AKTUÁLNÍ INFORMACE:
www.jesenik.org/koronavirus

Jesenická nemocnice začala očkovat proti nemoci covid-19 jako jedna z prvních v Olomouckém kraji

Nemocnice AGEL Jeseník začala jako jedna z prvních v Olomouckém kraji očkovat proti onemocnění COVID-19. A to hned první den roku 2021, v pátek 1. ledna.

První etapa trvala do 5. ledna. V jejím průběhu bylo naočkováno sto dvacet zdravotníků. Informovala o tom členka představenstva a hlavní sestra Markéta Stržínková. Vakcíny proti COVID-19 jsou léčiva, která brání vzniku onemocnění způsobeného novým koronavirem SARS-CoV-2 tím, že vyvolávají imunitní odpověď proti tomuto viru. COVID-19 může způsobit závažné onemocnění s možnými a doposud neznámými dlouhodobými následky nebo i úmrtí u osob jakéhokoliv věku, včetně jinak zdravých lidí.

Ve čtvrtek 7. ledna odstartovala druhá etapa očkování, která byla

ukončena 11. ledna. „Upotřebovali jsme všech dalších sto dvacet vakcín, které jsme ve druhé vlně měli k dispozici,“ uvedla hlavní sestra.

Zájem zdravotníků je podle ní opravdu vysoký, některá oddělení jsou naočkována úplně celá. „Zaměstnanci, kteří nedávno prodělali COVID-19, však musí s vakcinací počkat,“ upozornila Markéta Stržínková s tím, že lhůta pro očkování lidí, kteří toto onemocnění prodělali, činí podle pokynu ošetřujícího praktického lékaře Roberta Procházky minimálně dva týdny. Dále si je možné nechat udělat test i na protilátky COVID-19.

Distribuci vakcíny má na starosti kraj, který rozděluje dávky pověřeným nemocnicím. „Nemocnice AGEL Jeseník je očkovacím centrem, které bude také podle pokynů kraje v tomto smyslu fungovat a postupovat,“ doplnila Markéta Stržínková. Na očkování proti COVID-19 mají v jesenické nemocnici vyčleněnou ordinaci, ve které je sestra i lékař. Po naočkování zůstávají pacienti v čekárně třicet minut na pozorování.

Odběrové centrum

V jesenické nemocnici i nadále funguje odběrové centrum na testování COVID-19. To v průměru denně vyšetří sto šedesát osob. „Dělají se zde PCR testy u indikovaných pacientů, které posílá k vyšetření praktický lékař nebo krajská hygi-

Foto: Jesenická nemocnice
 Rovněž se provádějí PCR testy u samoplátců, tady jsou klienty hlavně pendleři nebo lidé, kteří cestují do zahraničí. A nadále provádíme antigenní testy pro zájemce z řad veřejnosti,“ doplnila členka představenstva a hlavní sestra Nemocnice AGEL Jeseník Markéta Stržínková.

Nemocnice AGEL Jeseník

V jesenické nemocnici se za rok 2020 narodilo 323 dětí

Celkem tři sta dvacet tři dětí se v loňském roce narodilo v jesenické nemocnici, to je o jednačtyřicet novorozenců více než v předchozím roce 2019. Porodníci přivedli na svět dvojce dvojčátka, 159 děvčat a 164 chlapců.

Prvním miminkem roku 2021 byl chlapeček Leoš, který přišel na svět na Nový rok v 7.02. Maminka přijela do jesenické nemocnice z nedaleké obce na Javornicku. Rodiče v minulém roce volili pro svá miminka celkem tradiční česká jména. Mezi holčičkami vládla Ema a Karolína, mezi nejčastějšími chlapeckými jmény byli Vojtěch a Tobiáš. Zájem měli rodiče také o méně tradiční a nezvyklá jména. V jesenické nemocnici tak zapsali do porodních knih například jména Yamana, Mattea, Valeriána, Kevina, Damiena, Lejlu, Zoe, Sha-

ron, Melánii či Abigail. Jesenická porodnice prošla v posledních letech výraznou modernizací a je maminkami stále více a více vyhledávána. Pro zvýšení odborné úrovně byly pořízeny také zcela nové přístroje – laparoskopická věž, kolposkop, resektoskop, ultrazvuk a dvojice kardiografů k monitoringu rodiček před porodem. Nemocnice nechala rovněž vybudovat dva nové nadstandardní rodinné pokoje, kde se maminky cítí jako doma.

Nemocnice AGEL Jeseník

Dárce plazmy si chceme hýčkat

V únoru letošního roku se v Jeseníku otevírá nové plazma centrum. Noví dárči, kterými se mohou stát všichni zdraví lidé ve věku od osmnácti do šedesáti pěti let, jej naleznou v budově bývalé České spořitelny na Masarykově náměstí.

„Využili jsme krásných prostor bývalé České spořitelny a přebudovali jsme je na moderně vybavené centrum se vstupní recepcí a velkým odběrovým sálem s patnácti lůžky. V centru provádí odběry vysoce profesionální zdravotnický personál,“ popsala Irena Kolbová, manažerka nového centra.

Na první návštěvu se musí zájemce o darování plazmy domluvit předem telefonicky nebo e-mailem. Dárce plazmy se může stát každý zdravý člověk ve věku od osmnácti do šedesáti pěti let. Na první návštěvě prochází každý dárce vstupní prohlídkou. Pokud vše dopadne

dobře, plazmu může jedinec chodit darovat jednou za čtrnáct dní, záleží ale na každém člověku, jeho kondici a na tom, jak na něj odběr působí.

Každý dárce si za svůj odběr může odnést sedm set korun, ale samozřejmě mnoho lidí daruje krev a plazmu bezplatně a stává se držitelem některého ocenění Českého červeného kříže. „Chceme si své dárce plazmy hýčkat, proto pro ně chystáme řadu benefitů, vitamínů a dalších radostí, protože oni jsou ti, díky kterým mohou ostatní zachraňovat životy,“ doplnila Irena Kolbová.

Plazma centrum Jeseník

Znovuotevření RTG ambulance a další investice na poliklinice

Naplnlo běží rekonstrukční práce na znovuobnovení provozu RTG ambulance v jesenické poliklinice. Připomeňme, že v říjnu loňského roku způsobila havárie vodovodního filtru v ordinaci o patro výše kompletní vytopení a nevratné poškození většiny místností rentgenové ambulance včetně vyřazení z provozu zbrusu nového RTG přístroje.

Stavební úpravy za bezmála tři miliony korun by měly skončit v polovině února. Do takto zrekonstruovaných prostor bude instalován nový pořízený RTG přístroj s přímou digitalizací DRGEM GXR-52SD. Jde

Rentgenová ambulance po vytopení v říjnu 2020. Foto: Jesenická poliklinika

o stejný typ přístroje, který zde fungoval před vytopením. Jeho uvedení do každodenního provozu se předpokládá do konce února 2021. Veřejnosti tak bude v jesenické poliklinice opětovně sloužit nejmodernější přístroj u okresu Jeseník, který představuje špičkové výstupy pro lékaře a až o třicet procent nižší ozáření pro pacienty.

Loňský rok přinesl bohužel ještě jednu škodní událost, kterou měla na svědomí také havárie vody. Už v červenci došlo k vytopení ordinace praktického lékaře MUDr. Grabovské ve třetím patře. Ta byla dočasně přestěhována o patro níž, kde bylo nutné

k tomuto účelu rovněž stavebně upravit příslušné prostory. Rekonstrukce zničené ordinace se chýlí ke konci a již koncem ledna předpokládáme stěhování a těšíme se společně s lékařkou i pacienty na nové, moderní prostory. Náklady na výše popsané dosahují jednoho milionu korun.

To ale není zdaleka vše, co nás na poliklinice ještě v prvním pololetí tohoto roku čeká. Připravena je modernizace výtahu, elektrické rozvodny a hlavního domovního vedení. Především však dojde ke kompletní výměně stoupaček, svislých i horizontálních rozvodů. Opravena bude kanalizace ve dvorním traktu budo-

Rekonstrukce ambulance v plném proudu. Foto: Jesenická poliklinika

vy a připravena je demolice staré nefunkční regulační plynové stanice. V neposlední řadě budou pokračovat úpravy vnitřních prostor ordinací lékařů. Investice majitele do modernizace a zlepšování úrovně služeb na poliklinice tak dosáhnou objemu bezmála deseti milionů korun.

Jesenická poliklinika

Milí diváci,

na základě stále trvajících vládních opatření omezující kulturu, jejichž konec je pro nás zatím bohužel v nedohlednu, jsme se rozhodli odložit únorový program na příznivější dobu. Pro další informace prosím sledujte naše webové stránky www.mkzjes.cz. Děkuje-me Vám za pochopení.

Vaše MKZ Jeseník

Akce**čtvrtek 25. února v 19.00**

Klub Plíživá Kontra

HOSPODSKÝ KVÍZ

Pokud to epidemiologická situace umožní, přijďte si zasoutěžit a příjemně strávit večer plný vtipných i vážnějších otázek, při kterých ze sebe vydolujete znalosti, o kterých jste ani netušili, že je máte. Soutěžní týmy max. tříčlenné. Moderuje Petr Zobač. Vstupné 30 Kč. *Pořádá Quiz Crew.*

Výstavy**1.–28. února**

Katovna (I. patro)

Z NEBE: TOMÁŠ NEUWIRTH

Výstava „Z NEBE“ představuje Neuwirthovu tvorbu z posledních let ve třech rovinách. Najdeme zde nejvíce oceňované minimalistické a abstraktní snímky, pak krajinářské fotografie převážně z Jesenicka a také autorovi oblíbené kolmé pohledy dolů. Otevřeno dle otevírací doby TIC Katovna. Vstup volný. *Pořádají MKZ Jeseník ve spolupráci s Tomášem Neuwirthem.*

Vlastivědné muzeum Jesenicka

Otevřeno: úterý až neděle 9.00–17.00 hod.

STÁLÉ EXPOZICE:**SPIRÁLA ČASU ZEMĚ**

Moderní interaktivní expozice, jež se věnuje geomorfologickému vývoji Jesenicka i obecně vzniku a vývoji naší planety, vznikla díky finančnímu příspěvku Olomouckého kraje ve výši 7 milionů korun. Hlas známého umělce Arnošta Goldflama seznámí návštěvníky s řadou pozoruhodných faktů o geologických jevech tohoto kraje, k vidění jsou zajímavé modely sopky, trilobita, jeskyně či snímky z produkce BBC. Sbírkové předměty jsou prezentovány v moderním výstavním fundusu. Kromě dotykové obrazovky s doplňujícími texty a animacemi návštěvníky nepochybně zaujme fascinující model ledovce, který představuje pomyslný vrchol celé expozice. Vstupné 80/40 Kč

ČARODĚJNICKÉ PROCESY NA JESENICKU V 17. STOLETÍ

Expozice, která vznikla z prostředků Olomouckého kraje, představuje mimořádný počin po stránce odborné, technické, výtvarné, ale i stavební. Vůbec poprvé byly zpracovány dokumenty ze 17. století uložené ve vratislavských archívech, informace o procesech s údajnými čarodějnicemi jsou uvedeny do kauzálních souvislostí. Návštěvníci na své cestě do temné historie Jesenicka využívají audioprůvodce ve čtyřech jazykových mutacích. Zajímavostí expozice je tzv. fogsreen, unikátní promítací zařízení do suché mlhy, které představí nešťastný osud první oběti jesenických procesů Barbory Schmiedové. Maximální počet návštěvníků ve skupině je 12. **PROSÍME O REZERVACI PŘEDEM NA TEL. 725 073 539 NEBO PROSTŘEDNICTVÍM E-MAILU info@muzeumjesenik.cz.** Prohlídky probíhají každou celou hodinu kromě poslední. Vstup je zakázán dětem do 10 let. Návštěvu nedoporučujeme dětem do 13 let. Vstupné 110/55 Kč

FAUNA A FLÓRA JESENICKA

Stálá expozice Fauna a flóra Jesenicka získala v roce 2005 třetí místo v národní soutěži muzeí Gloria musaealis v kategorii výstava. Ve stejné podobě ji návštěvníci již nevidí. Z důvodu rekonstrukce a reorganizace stálých expozic ve Vodní tvrzi je tato expozice živé přírody přesunuta do Rytířského sálu. Celková koncepce výstavy zůstala zachována, v návaznosti na nové prostory však muselo být centrální dioráma upraveno tak, že vznikly dvě vitríny. V první jsou vystaveni dravci a sovy, ve druhé pak spatříte různorodé zástupce živočišné říše představené v jejich přirozeném prostředí, jako je například les, pole, louka nebo vodní biotop. S přesunem expozice byly zároveň obnoveny texty a fotografie, které se zaměřují na vybrané významné fenomény jesenické přírody, jako jsou alpské hole, rašeliniště, horský smrčkový les, skalní biotopy a botanicky a faunisticky velmi cenná Velká kotlina. Vstupné 50/25 Kč

HISTORIE A ARCHEOLOGIE JESENICKA

Ve své nynější podobě představuje Historie a archeologie Jesenicka nejstarší stálou expozici v prostorách Vodní tvrze v Jeseníku. Prezentuje výsledky bádání a archeologických výzkumů od pravěku až do 19. století. Dále přibližuje návštěvníkům, že Jesenicko neprocházelo jen obdobími rozkvětu a nerušeného koloběhu života – vedle válek město i okolí trápily také přírodní katastrofy jako požáry či povodně, které za sebou často zanechaly jen spoušť a zmařené lidské životy. V neposlední řadě expozice přibližuje slavnou hudební a lázeňskou minulost kraje, spatjou se jmény hudebního skladatele Karla Ditterse z Dittersdorfu nebo zakladatelů vodoléčby Vincenze Priessnitz a Johanna Schrotha. Vstupné 50/25 Kč

AKTUÁLNÍ VÝSTAVY:**23. únor–6. červen**

Hlavní výstavní sál

SOPKY V GEOLOGICKÉ MINULOSTI MORAVY A SLEZSKA

Sopky jsou známým projevem neklidného nitra naší planety a představují neodmyslitelnou součást geologických dějin Moravy a Slezska. Některé burácely na denním světě, jiné žhavě syčely na mořském dně. Nejstarší z nich byly aktivní před stovkami miliony let, nejmladší naopak otrásl Moravou a Slezskem před pouhými staletími lety. A máme zde i krásné horniny, jež z magmatu utuhly před skoro dvěma miliardami lety ve Skandinávii, odkud je k nám dosunul čtvrtohorní ledovec. O všech těchto sopkách a jejich horninách se mnohé dozvíte na výstavě, kterou pořádá Vlastivědné muzeum Jesenicka ve spolupráci s Vlastivědným muzeum v Olomouci, Katedrou geologie Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, Muzeem a galerií v Prostějově a Ústavem geologických věd Masarykovy univerzity. Vernisáž se uskuteční v úterý 23. února 2021 v 18.00 v prostoru hlavního výstavního sálu Vodní tvrze v Jeseníku. Vstup na vernisáž je zdarma. Kurátor výstavy: Mgr. Martin Hanáček, Ph.D. Vstupné 60/30 Kč

23. září 2020–14. březen 2021

Galerie

BOHATSTVÍ VODY A LEDU

Zařiznutá údolí potoků s kaskádami vodopádů, podzemní krasové labyrinty, zamrzlá rašeliniště, osvěžující prameny i sněhové laviny. To vše neodmyslitelně patří ke koloritu Jeseníků a Rychlebských hor. A co teprve minulost, kdy mráz trhal oblé pahorky na suť, kdy Velká kotlina hostila svůj malý ledovec a skandinávský ledovcový štít se dotýkal severních úbočí horských hřebenu... Jak voda formovala jesenickou krajinu? A jak se podílela na nezměrném bohatství rostlinných a živočišných druhů? Právě to a mnoho jiného se na výstavě dozvíte. Kurátoři výstavy: Mgr. Martin Hanáček, Ph.D., Mgr. Vojtěch Taraška. Vstupné 60/30 Kč

16. září 2020–14. únor 2021

Hlavní výstavní sál

OD ČERVENÉHO KŘÍŽE K WINTERHILFE

Války provází lidstvo od pradávna, avšak až v posledních dvou staletích funguje organizace, která zmírňuje utrpení jak vojáků, tak i civilistů – Červený kříž. Ve VMJ návštěvník spatří exponáty, které dokládají charitativní činnost tohoto mezinárodního hnutí. První světovou válku přibližují různé štíty ze sbírek muzea a soukromých sběratelů, druhou světovou válku pak fenoménem zvaným Winterhilfe. Drobné sběratelské předměty, které dobývají v dnešní době aukce, dříve sloužily k získávání příspěvků na pomoc strádajícím vojákům. Kurátor výstavy: Mgr. Milan Rychlý. Vstupné 60/30 Kč

PŘEDNÁŠKY VE VODNÍ TVRZI:**25. února v 18.00**

SLOVEM A OBRAZEM ZA ZMIZELÝM JESENICKEM (Pavel Macháček)

25. února v 19.00

KAM I PAN KRÁL CHODIL SÁM – HISTORIE ZÁCHODŮ (Mgr. Milan Rychlý)

Kultura online: Tipy, co sledovat a dělat v době koronavirové

Kultura se opět přesunula z hledišť, klubů a sálů do online světa a stále více umělců přesouvá své živé vystoupení na streamovací služby. Přinášíme vám pár tipů na zajímavé online kulturní platformy:

Pokud by vám nestačily pravidelné projekce s **Moje kino LIVE** a online program Kina Pohoda, k dispozici je například online filmová půjčovna **Aerovod.cz**, případně první česko-slovenská online videotéka **Edisonline.cz**, obsahující ty nejlepší festivalové snímky, nebo platforma **DAFilms.cz**, kde najdete především dokumentární snímky a aktuálně také většinu filmů nominovaných na Českého lva 2020.

Nově je také spuštěna online **Televize Minor** pro dětské publikum, která se postupně plní záznamy inscenací, workshopy a dalším obsahem. V tuto chvíli se můžete podívat například na legendární *Vánoce*, hravou pohádku *O veliké řepě* či první sérii hereckých medailonů. Pro děti, které mají rádi historii nebo přírodu a mají spoustu otázek, připravilo **Národní muzeum** na svém YouTube kanálu cyklus videí *Honzík a Fany*, která hravě doplní učivo dějepisu, vlastivědy a přírodovědy.

Pokud vám chybí návštěvy galerií, na virtuální prohlídku můžete zajít do kutnohorské Galerie Stře-dočeského kraje, Moravské galerie v Brně, Národního technického muzea v Praze. Ze zahraničních galerií se můžete „projít“ po British Museum v Londýně, Musée d'Orsay v Paříži, MoMA v New Yorku, Van Goghově muzeu v Amsterdamu a mnoha dalších. **Všechny odkazy na virtuální prohlídky galerií naleznete na webu informuji.cz v sekci Kultura.**

Koncerty, přednášky, krátké filmy i záznamy divadelních představení můžete zhlédnout na stránkách www.mall.tv v sekci Kultura žije.

Největší výběr online divadelních představení můžete zhlédnout na platformě **Dramox.cz**. Najdete zde legendární inscenace z Dejvického divadla, Činoherního klubu, divadla Husa na provázku a spousty dalších. Od 20. listopadu také můžete na svých televizích naladit novou stanici – **Naživo**, kde najdete živé přenosy z divadel a kabaretů.

Tým MKZ

Promítačku třiceti pěti milimetrových filmů čeká renesance

Přestože jsou brány jesenického Kina Pohoda kvůli pandemickým opatřením zavřené, probíhají přípravy na opětovné uvítání diváků. Digitální projekce budou v letošním roce znova doplněny o možnost promítat filmy z 35mm celuloidového pásu.

Je tomu téměř devět let, co jesenické kino přešlo na digitální způsob promítání a udrželo tak krok s technologickou revolucí v kinematografickém průmyslu. Stará, věrná 35mm promítačka ovšem nezmizela na smetiště dějinné ani doslovné – naopak, tehdejší personál kina pod vedením Petra Víši ji zanechal v dobrém stavu včetně příslušenství a manuálů. Po

necelé dekádě tak stačila trocha péče a pozornosti, aby se promítačka vrátila do provozuschopného stavu. „Již zhruba rok a půl panoval úmysl promítačku zrekonstruovat a zavření kina na to poskytlo klid a prostor. Promítačky se ujal Richard Václav, vedoucí kina FAMU, a v průběhu listopadu se promítače několik dní zevrubně věnoval,“ prozradila ředitelka MKZ Jeseník Petra Fusová.

K čemu však je návrat analogové technologie dobrý? Důvody jsou technologické i dramaturgické. U 35mm pásu odpovídá rozlišení obrazu digitálnímu standardu 4K a je tím pádem čtyřikrát vyšší než u současné digitální promítačky. Rozdíl

může být pro lidské oko jen nepatrný, ovšem pocit z celuloidového pásu zůstává odlišný než u digitálních projekcí. Daleko větší přínos však bude mít 35mm promítačka pro program kina. „Kvůli covidu se zpozdí či ruší řada filmových premiér a nabídka v roce 2021 tak bude skromnější než jindy. Chceme divákům nabídnout alternativní, zajímavý program namísto nekonečných repríz,“ vysvětluje Petra Fusová a pokračuje: „Mnohé starší filmy dosud nebyly digitalizovány. Máme kontakty na lidi, kteří při rušení barrandovských skladů či filmových klubů odkoupili spoustu filmů, ke kterým se jinak lze jen obtížně dostat.“

Kdy se diváci budou moci opět posadit do sedaček v sále kina, ještě nikdo neví. Až ta chvíle přijde, budou se moci na promítání z pásu těšit minimálně jednou měsíčně. Analogové večery nebudou patřit blockbusterům, nýbrž spíše představí zajímavé režiséry napříč několika posledními dekádami. Jedním z prvních plánovaných snímků bude například *Všechno, co jste kdy chtěli vědět o sexu (ale báli jste se zeptat)* slavného Woodyho Allena z roku 1972. V očekávané okurkové sezóně před tím, než se soukolí kinematografie roztočí zase naplno, budou podobné projekce vítaným zpestřením.

(jj)

Divadelní předplatné

Vážení diváci, návštěvníci, milovníci divadla, zřejmě jste to tušili, ale s ohledem na aktuální epidemiologickou situaci už nejsme schopni realizovat divadelní představení v rámci divadelního předplatné, proto nemáme jinou možnost než předplatné pro letošní rok zrušit. Peníze za zakoupené abonentky Vám budou vráceny na základě vyplněného formuláře, který naleznete na stránkách www.mkzjes.cz.

Všechny předplatitelé budeme telefonicky kontaktovat a upřesníme

informace ohledně vrácení. Buďte s námi i v nové divadelní sezoně, která (jak pevně doufáme) snad již proběhne standardním způsobem. V případě otevření divadel ještě v prvním pololetí tohoto roku pro Vás máme připravenou náhradní variantu programu. Veškeré informace naleznete na našich webových stránkách www.mkzjes.cz. Budeme se na Vás těšit v nové divadelní sezoně 2021/2022, která již snad proběhne ve standardním formátu.

MKZ Jeseník

Rok 2020 v naší knihovně

Uplynulý rok 2020 byl nevědní pro celou společnost a stejně tak i pro jesenickou knihovnu. Přes komplikace vám přinášíme několik zajímavých statistických čísel.

Přes opakované otevírání a zavírání knihovny (na jaře čtyřicet dní, na podzim dvaatřicet dní) je dle čísel vidět, že zájem o knihy nezastavila ani pandemie. Celkový počet návštěvníků se vyšplhal v knihovně na 20.353. Bylo vypůjčeno 76.832 knih a časopisů. Velký zájem byl o mluvené slovo – 220 CD, ale i o knihy zapůjčené z vědeckých knihoven ke studijním účelům – 188. Po náhlém uzavření knihovny 13. března se mohlo zdát, že chod knihovny ustrnul. Nebylo tomu tak. Knihovna se během jednoho týdne přetřansformovala na senior linku a společně s pracovníky IC Jeseník zajišťovala službu Pomoc pro seniory. Zprostředkovávali jsme nákup potravin i vyzvednutí léků v lékárně. Knihovna se stala rovněž distribučním místem pro příjem a rozdávání roušek a dezinfekce pro všechny občany města.

Při podzimní vlně koronaviru umožnilo vládní nařízení otevření výdejního okénka. O tuto službu byl obrovský zájem. Funguje na principu výběru konkrétního titulu z našeho katalogu a následně objednání e-mailem nebo SMS. Námi připravené knihy byly vydány čtenáři okénkem. V té době jsme obsloužili 353

čtenářů a vydali 523 knih. Zároveň se podařilo aktualizovat knižní fond v půjčovnách. V plné nahotě se ukázala absence biblioboxu, který čtenářům umožňuje bezkontaktně vrátit knihy v době, kdy je knihovna zavřená. Do budoucna je to pro nás výzva, abychom ho pořídili.

Knihovna je tady i pro všechny další knihovny v okrese

Knihovna Vincence Priessnitz je zároveň pověřenou knihovnou pro výkon regionálních funkcí. Pro třináct knihoven okresu zajišťuje metodickou a konzultační pomoc. Z prostředků udělených Olomouckým krajem financuje nákup knih do výměnných fondů, jejich zpracování, nákup materiálu a zajištění servisu automatického výpůjčního systému. Vykonává metodické návštěvy, revize a aktualizace knihovního fondu. Knihovna Jeseník přímo obsluhuje knihovny Bělá pod Pradědem, Česká Ves, Lipová-lázně a Zlaté Hory. Pro tyto čtyři knihovny bylo v letošním roce zpracováno 1.283 svazků knih. Ve výměnných souborech, které jsou financovány krajskou dotací, bylo do těchto knihoven v roce 2020 expedováno 932 svazků ve 132 souborech.

Knihovna V. Priessnitz

Muzeum a MKZ odstartovaly tvorbu společného podcastu

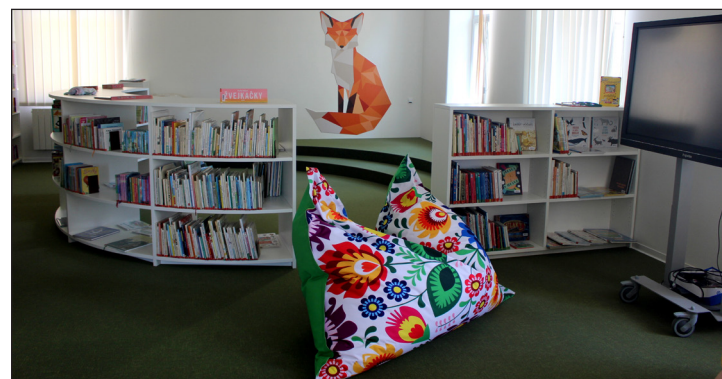
Prostory Vlastivědného muzea Jesenicka i Městských kulturních zařízení Jeseník jsou v současné době návštěvníkům zapovězeny. Moderní doba našťestí nabízí řadu jiných cest, jak se s návštěvníky spojit. V polovině ledna 2021 spustily obě instituce společný podcast nabízející řadu hostů hovořících na témata z regionální historie, geografie i biologie.

Audio podcasty jsou poprávu čím dál tím populárnějším způsobem sdílení informací. Má to svou logiku – zatímco ke čtení knihy či časopisu potřebujete ideálně klid, dobré světlo a pohodlné křeslo, podcast si můžete pustit klidně na procházce, při jízdě autem či třeba při vaření. Premiérový podcast na regionální témata nyní připravilo Vlastivědné muzeum Jesenicka s MKZ Jeseník. Pod moderátorskou taktovkou Josefa Halamíčka budou pozvaní hosté hovořit na rozmanitá a nadčasová témata týkající se jesenické přírody, historie či kultury. Hostem premiérového dílu, odvysílaného v neděli 17. ledna, se stal historik Pavel Macháček, autor

dvou knih o téměř či úplně zaniklých osadách Jesenicka. V dalších dílech je potvrzená návštěva ředitelky Státního okresního archivu Jeseník Bohumily Tinzové, která posluchačům poví řadu zajímavostí o působení sester řádu sv. Voršily v Jeseníku. Do budoucna se také počítá s účastí pracovníků muzea, kteří svou profesní erudici přetaví za asistence moderátora v zajímavé povídání.

Podcasty o průměrné délce dvacet až třicet minut by měly vycházet dvakrát měsíčně. Dosud odvysílané díly jsou dostupné na platformách Soundcloud a YouTube a na ty teprve chystané budou posluchači včas upozorněni na facebookových profilech obou institucí. Podcast má ambici udržet se i v době, kdy bude činnost MKZ a VMJ plně obnovena pro veřejnost. Nezbyvá než držet palce – a pomalu rozplétat zamotané kabely od sluchátek.

(jj)

Unikátní fotografie: Nejen Jeseníky z ptačí perspektivy

Oceňovaný jesenícký fotograf Tomáš Neuwirth.

Foto: archiv MKZ

Jesenický fotograf Tomáš Neuwirth získal za své fotografie vytvořené pomocí dronu a pečlivé postprodukci v roce 2020 několik mezinárodních ocenění a některé fotografie, které si získaly pozornost v zahraničí, měly být součástí i jeho výstavy Z NEBE. Ta byla naplánovaná a původně zahájená v říjnu v Divadle Petra Bezruče.

Pandemie výstavní sál uzavřela a spolu s ní i divadlo, u něž bude cesta k otevření s přihlédnutím k platným protiepidemickým nařízením pravděpodobně jedna z těch delších. Výstavu proto Tomáš Neuwirth přenesl do galerie v Katovně, kde si ji budou moci návštěvníci prohlédnout v průběhu celého února. Srdečně vás zveme k jejímu zhlédnutí a doporučujeme: všimněte si například fotografií

Ledové království (1. místo, Tajmahal Circuit), *Pobřeží* (3. místo, Czech Nature Photo), *Mrazivá cesta* (Čestné uznání, Black & White SPIDER AWARDS), nebo *Věčnost* (TOP 20, soutěž 35AWARDS), které patří k těm loňským oceněným. O aktuální otvárací době se, prosím, informujte na webu MKZ Jeseník nebo v IC Jeseník.

Lucie Štůlová Vobořilová,
MKZ Jeseník

Netradiční rok 2020 v jeseníckém Centru společných aktivit

Loňský rok měl být pro Centrum společných aktivit rokem plného rozkvětu – prvním, který projekt stráví celý pod střechou nové budovy vedle Divadla Petra Bezruče. Situace nakonec dopadla jinak a fungování centra bylo vlivem boje proti globální pandemii zásadně ovlivněno. Přesto to neznamená, že bychom na rok 2020 museli vzpomínat pouze ve zlém.

Pandemie koronaviru v loňském roce otřásla světem, jak jsme na něj byli zvyklí, a naše životy ovlivňuje dodnes. Pro projekt přeshraniční spolupráce, jehož pointou je setkávání se na společných česko-polských akcích, byla opatření omezující kulturní akce, shromažďování osob a přeshraniční styk efektivním zatažením ruční brzdy. Okna pro pořádání akcí byla prakticky pouze mezi lednem až březnem a červencem až říjnem. Když už se ovšem něco dělo, tak to stálo za to.

Ještě před začátkem pandemie v ČR se povedlo uspořádat například workshop Big Shotu s valentýnskou tematikou. Polští i čeští diváci společně v jeseníckém kině zhlédli oceňovaný film *Studená válka* polského režiséra Pawla Pawlikovského a na

Přeshraničním festivalu potravin se ochutnávaly polské tvarohové semiky a zdobily české perníčky.

Letní uvolnění opatření jsme se snažili využít naplno. V srpnu jsme pozvali polské seniory do Vlastivědného muzea Jesenicka a na výlet po naučné stezce Schroth-Priessnitz v doprovodu jeseníckých vrstevníků. Polští kolegové nám pak v září pozvání oplátili a ukázali nám krásy nedalekého Paczkowa – nejen zachovalé historické opevnění, ale také třeba pevnostní Kostel sv. Jana Evangelisty či Muzeum plynárenství. Jesenícká fotbalová „devatenáctka“ sehrála na domácím hřišti přátelské utkání s polským celkem Ogronnik Chróscina Nyska a pro místní seniory si zajímavou přednášku o bezpečnosti na internetu připravil sám Tomáš Posker, zakladatel CEO firmy Oscar Senior. Po podzimním lockdownu se také objevilo krátké okno, kdy bylo možné uspořádat interiérové akce alespoň za striktně omezených podmínek.

Před vánočními svátky se nám tak povedlo uspořádat další seanci s Big Shotem či odpoledne pro milovníky

Foto: archiv MKZ

deskových her, byť byl počet účastníků vždy omezen na desítku. Současná podoba opatření nedovoluje ani to, přesto věříme, že už se blíží doba, kdy se i činnost CSA vrátí do normálu. My i naši polští kolegové máme v rukávu ještě řadu zajímavých akcí od výletů přes workshopy až po přednášky. Zachovejte nám přízeň, zůstaňte zdraví a sledujte www.csajesenik.cz.

Na projektu „Centrum společných aktivit – kooperační síť samospráv

a NNO partnerských měst“ spolupracují Město Jeseník, Gmina Nysa, MKZ Jeseník a MIGBP Nysa. Realizovaný projekt je podporován v rámci programu INTERREG V-A, který je spolufinancován z Evropského fondu pro regionální rozvoj. Částka poskytnutá na projekt činí 771.247,32 EUR (85 % EU, 5 % státní rozpočet ČR, 10 % Město Jeseník). Termín realizace projektu je 1. 10. 2017 až 30. 6. 2022.

Tým CSA

Pojďte s námi do kina. Alespoň online

Protože vás chceme potkávat a dělat dál společně to, co nás baví, přidali jsme se do projektu pro všechny milovníky filmů – **Moje kino LIVE**. Ten se projektem snaží navodit atmosféru kinosálu se vším, co k němu patří. Čekají vás úvody, reakce diváků i společnost přátel. Zároveň koupí vstupenky můžete podpořit Kino Pohoda.

V programu nechybí streamované úvody erudovaných kinofilů. Jmenujme mezi nimi ředitele a dramaturga pražského kina Aero Jiřího Flíglu, který vás rovnou ze

svého obýváku uvede do kontextu filmu. Kromě odborníků z řad kin se můžete těšit i na samotné tvůrce či aktéry filmů. Z minulých projekcí třeba Jana Henychová, Vít Klusák a další.

Zažít online kino je jednoduché! Na našich webových stránkách si vyberete film a zakoupíte vstupenku tak, jak jste zvyklí. Vstupenka vám poté s dalšími pokyny přijde do e-mailu. Během projekce, před

ní i po ní si zájemci společně povídají na chatu nejen o filmových novinkách. Sdílejte třeba i to, jaké si připravili občerstvení a nápoje, nebo fotky svých mazlíčků. V průběhu projekce na něm kinofilové upozorňují na zajímavosti z filmu a naše sprátená kina a jejich personál jsou vám k dispozici na pokec i vážnou cinefilní debatu. Po skončení se pak „na baru“ probírají celkové dojmy a zážitky. Více informací se dozvíte na našich webových stránkách www.kinopohoda.cz. Hezky se oblečte, těšíme se na vás!

Vaše Kino Pohoda

Fotosoutěž

Stopa člověka je název soutěže amatérských fotografů v kategorii dětí do osmnácti let a kategorii dospělých. Maximálně tři autorské fotografie zasílejte emailem do konce března na naši mailovou adresu jezova@duhajes.cz. V dubnu pak proběhne vernisáž fotografií v Centru společných aktivit Jeseník. Bližší informace naleznete na našem webu duhajes.cz.

Pořadatelem soutěže je Středisko volného času DUHA Jeseník ve spolupráci s Centrem společných aktivit Jeseník.

Pavla Ježová,
SVČ DUHA

Kino
u vás
doma

Ani hvězda jim nepomohla. Z dějin českého fotbalu v Jeseníku

Fotbal v Jeseníku zapustil kořeny ještě v době, kdy se o založení Československa nikomu ani nesnilo. První „matche“ se hrály na louce pod sanatoriem Altvater a odvážní muži s trenkami po kolena při nich honili kulatý nesmysl. DSK Freiwaldau patřil k nejlepším mužstvům v kraji a trenér i hráči v něm hovořili výhradně německy.

Osudy špilmachrů zamíchala první světová válka, z níž se ti, kteří přežili, následně vrátili do nové země. Protože v národním státu Čechů a Slováků „uvízly“ přes tři milióny Němců, vytvořili si tito příslušníci nové republiky vlastní fotbalový svaz (Deutscher Fussball Verband für die ČSR), který byl součástí Československé asociace fotbalové (ČSaF). V jejím rámci pak působil i DSK Freiwaldau pohybující se v následujících 20. letech v nejvyšších patrech německé slezské župy (Gau Nord-Osten).

Český fotbal v Jeseníku

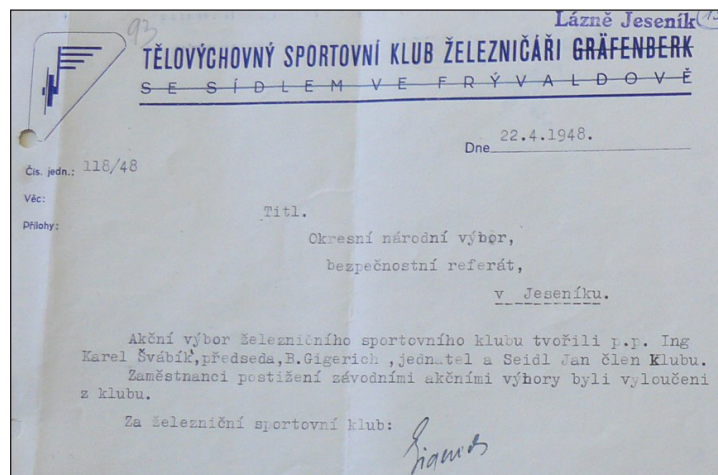
Po roce 1918 se na Jesenícku začali ve větší míře objevovat i Češi. Šlo většinou o příslušníky státní správy (vojáky, četníky, železničáře, zaměstnance pošt či soudů). Nejvíce jich pocházelo ze 7. hraničářského praporu, jenž byl dislokován v Jeseníku. Mladí muži v zeleném suknu toužili po rozptýlení z každodenního drilu, a tak s velkým vděkem uvítali iniciativu přednosta jesenícké železniční stanice Františka Flašara, vedoucí k založení fotbalového klubu SK Slavia Frývaldov. Protože fotbalové soutěže v ČSR, vyjma té nejvyšší, byly národnostně rozdělené, byli „hraničáři“ zařazeni do Hanácké fotbalové župy, kde ve III. třídě bojovali s dalšími mužstvy vytvořenými z české menšiny v pohraničí. Hráči jesenícké Slavie tehdy podle pražského vzoru oblékali červenobílé sešivané dresy, hvězdu v bílém poli však nahradila hlava psa, coby symbol hraničářů. Konec českého fotbalu v Jeseníku přišel s odstoupením Sudet Německu. Ovšem ani hráči DSK Freiwaldau si dlouho neužívali – fotbalový pažit totiž museli zaměnit za bojiště druhé světové války.

Po roce 1945

Obnova fotbalu v Jeseníku po roce 1945 probíhala již bez Němců, a obrodou tak prošla jen Slavia Frývaldov. Už 24. července 1945 byla do nádražní restaurace svolána schůze, jež měla po sedmi letech obnovit činnost klubu. Zahájil ji předválečný předseda František Flašar, který byl opět zvolen do jeho čela. Dalšími, kdo se nejvíce zasloužili o znovuvzkříšení Slavie Frývaldov, byli Miroslav Majer, Josef Opichal, Ferdinand Kummer a později Jan Racek.

Administrativní záležitosti však neprobíhaly tak hladce, jak si představitelé Slavie představovali. Marně poukazovali na to, že jde o pokračování činnosti klubu, povoleného už výnosem Zemského národního výboru v Brně roku 1934. Spis se totiž ztratil a fotbalový klub musel být založen znovu. Stalo se tak 5. června 1946. Ke slavnostnímu obnovení Slavie však došlo až 21. října 1946, jak vypovídá datum na klubové vlajce vydané k tomuto významnému okamžiku v dějinách klubu.

Slavia Frývaldov se stala vzorem pro další kluby, které se na Jesenícku po válce rodily jak houby po dešti. Oficiální soutěže byly odstartovány v sezóně 1946/1947 a Slavia v prvním poválečném ročníku řadila ve skupině sever III. třídy, kam byly vedle týmů z Jesenícka zařazeny i celky z Bruntálska. Postup si sice nakonec vykopala Rýmařov, v dalším ročníku však už bylo jeseníckých mužstev tolik, že ve III. třídě vytvořila vlastní skupinu. František Flašar mezitím Jeseník opustil a sportovci od dráhy si založili vlastní Tělovýchovný sportovní klub „Železničáři Gräfenberk“ se sídlem ve Frývaldově.

Zpráva o vyakčnění nepohodných členů z TSK Železničáři Lázně Jeseník.

Zdroj: SOkA Jeseník

Novou sezónu 1947/48 nepoznamenala jen změna názvu klubu na SK Slavia Jeseník, ale především události, k nimž došlo na konci zimní přestávky. V době, kdy se na Pražském hradě rozhodovalo o osudu republiky na dalších čtyřicet let, se konala výroční schůze jesenícké Slavie. To ještě činovníci klubu netušili, že je už o pár týdnů později provětrá akční výbor Národní fronty. I když progresivní členové AV NF včas „vyakčnili“ z klubu všechny nepohodlné živly, začalo se brzy smrákat nad jeho samostatností.

V osidlech jednotné tělovýchovy

Začlenění do jednotné tělovýchovy se Slavia Jeseník pokusila uniknout spojením s TSK Železničáři (nyní již) Lázně Jeseník a oba sportovní kluby podaly na ostravskou expozituru ZNV žádost o schválení sloučení obou oddílů v jeden závodní (tj. podnikový) sportovní klub. Než úřední šiml odhalil podlé úmysly zpátečnických fotbalistů, naskočili hráči do nového ročníku 1948/49 pod názvem Želez-

niční závodní klub Slavia Jeseník. Jejich zrádné rejdy byly ale brzy odhaleny a KNV v Ostravě rozhodl, že oba oddíly mohou vyvíjet činnost jen jako články „Jednoty sokolské“, jež se však, byť pod starým hávem, zcela dostala pod kontrolu orgánů KSČ. Když ŽKK Slavia Jeseník zkusil zaujmout pozici mrtvého brouka, komunisté z KNV přitvrdili. Železniční závodní klub zanikl a fotbalistům nezbylo než začlenit se do sjednocené tělovýchovy. Zpočátku nastupovali pod názvem Sokol Slavia Jeseník, přičemž ke korespondenci s úředními orgány drze používali hlavičkové papíry z předchozího období.

V zimě 1948 však soudruzi veškeré fotbalové soutěže ukončili a hrát se začalo systémem jaro-podzim. Slavia Jeseník se změnila na Sokol Arandar Jeseník a dohrávala své poslední zápasy jednotlivých ročníků sice v závě-
jich, ale po sovětském vzoru.

Pavel Macháček,

Vlastivědné muzeum Jesenícka

Předválečná SK Slavia Frývaldov.

Zdroj: SOkA Jeseník

Sokol Arandar Jeseník.

Zdroj: Ota Kroš

Školní kaleidoskop ZŠ Jeseník na přelomu roku 2020 a 2021

Nové koloběžky v akci.

Foto: ZŠ Jeseník

Zářivě žlutý dárek

Žáci druhého stupně naší školy si ještě před vánočními prázdninami stihli rozbalit zářivě žluté dárky. Pod vedením odborných lektorů si pak nesportovní třídy šestého ročníku stihly koloběžky od firmy KOSTKA i vyzkoušet. Koloběžky jsme si mohli pořídít díky projektu Šablony II – Otevřené a inovativní vzdělávání na

ZŠ Jeseník (OP VVV). Budou nám sloužit nejen v tělesné výchově, ale využijeme je také ke zpestření ostatní výuky, např. pro zefektivnění přesunů při výpravách po Jeseníku a jeho okolí.

Dámská historická jízda

Školní kolo dějepisné olympiády tento rok proběhlo netradičně – v on-

line verzi. Z původních sedmnácti zájemců o období baroka, což bylo tématem letošního ročníku, se nakonec připojilo pět odvážných dívek z osmého a devátého ročníku. Všem náleží pochvala za vyplněné úkoly, první tři byly i odměněny drobnou pozorností. VI. kategorii tedy za naši školu zvítězila Barbora Osladilová z 8. C, která nás spolu s Nelou Budinovou z 9. A bude v lednu reprezentovat v okresním kole, snad už v offline verzi.

Vánoční atmosféra při distanční výuce

V distančních hodinách hudební výchovy se snažíme k muzicírování využít toho, co se doma najde. Dokonce jsme si během jedné z hodin stihli sestavit vlastní hudební nástroj. Stačily různě velké skleničky, voda a dřevěná vařečka. Někteří se zvládli naučit i kolodu, což přispělo k příjemnější vánoční atmosféře.

Dárek pro lékaře a sestřičky Jesenické nemocnice

Udělat někomu radost, obdarovat byt' jen drobností, potěšit druhé. To vše bylo tématem naší práce pro jesenické lékaře a sestřičky. V době covidu vidíme, možná více než kdy jindy, jak je jejich práce důležitá a hlavně

Dárek pro lékaře.

Foto: ZŠ Jeseník

nyin obtížná. Proto jsme se s dětmi ve školní družině rozhodli vyrobit jim dáreček, který za nás předala vedoucí školní družiny G. Žáková ještě před vánočními prázdninami. Snad jim naše hvězdy pro naše hvězdy udělaly radost.

ZŠ Jeseník

Vysvědčení prvního pololetí 2020/2021 v nových barvách

Začínáme rok 2021, školu jsme v lednu otevřeli pouze pro nejmladší žáky prvňáků a druhých ročníků, o pozornost a vzdělání žáků vyšších ročníků usilujeme především v online prostředí. Nutí nás to všechny k zodpovědnému posuzování situací a procesů v jiném světle a hledání nových řešení.

Na paškál si aktuálně musíme vzít souhrnné pololetní hodnocení. Byli jsme vychovávaní a vzdělávání známými a platí, že většina rodičů tuto formu hodnocení očekává a upřednostňuje. V těchto časech si však uvědomujeme, že jeho výpovědní hodnota je omezená. Jak tedy vhodně hodnotit žáky?

Už jsme se nad tím museli zamýšlet na jaře, kdy byly podmínky pro žáky značně nerovné. Na podzim jsme srovnali alespoň technické podmínky žáků zapůjčením vybavení, ale pořád cítíme, že příležitost k úspěchu pro žáka z funkčního rodinného zázemí oproti tomu nefunkčnímu je propastně rozdílná. Distanční forma tento fakt umocňuje. A tady se právě musí uplatnit jiné formy hodnocení.

Pro žáka základní školy Jeseník tedy bude připraveno toto hodnocení prvního pololetí školního roku 2020/2021:

1. souhrnná klasifikace za 1. pololetí – dle pravidel sjednaných před distančním vzděláváním,
2. list vlastního sebehodnocení zaměřeného zejména na distanční výuku,
3. souhrnné slovní hodnocení zahrnující specifika distančního vzdělávání.

Věříme, že takto dokážeme sdělit žákům více podstatného a můžeme zvýšit příležitost k úspěchu u každého jednotlivce.

Dominik Liberda,
ředitel školy

Z vánočního jarmarku

Vloni jsme se poprvé zúčastnili vánočního jarmarku, který se konal na Masarykově náměstí.

Děti si zde mohly nazdobit voňavý vánoční stromček, který věnovaly Lesy ČR. Ve spolupráci s AŠSK se prodávala keramika, cukroví, svíčky z chvojí, vánoční voskové ozdoby a med. Všechno vánoční zboží bylo připraveno nejen dětmi ze zájmových útvarů, ale také pedagogy z DUHY. Část získaných peněz byla použita na zakoupení vánočních kolekcí pro klienty Domova Sněženka, kteří navštěvují v DUZE chovatelský kroužek a výtvarné dílny. V tuto

Vánoční jarmark.

Foto SVČ DUHA

dobu nemohou do svého oblíbeného kroužku chodit, proto jsme jim poslali kolekce a keramické dárečky. Děkujeme všem, kdo si výrobky na našem stánku zakoupili a podpořili tím naši činnost.

Pavla Ježová,
SVČ DUHA Jeseník

Tipy z Krtečka: Houpání dětí

Houpání rozvíjí smysl pro rovnováhu a vnímání těla, podporuje motorické schopnosti. Zároveň zklidňuje děti, přináší pocit pohody a uvolnění. Proto je prvek houpání malých dětí součástí cvičení pro rodiče s dětmi, které probíhá každý týden u nás v Krtečku.

„V dece, v šátku či v síti se budou děti cítit bezpečně jako v mamčině náručí. Proto houpání dětí zařazujeme pokaždé na závěr cvičení rodičů s dětmi,“ vysvětluje fyzioterapeutka Kamila Benešová.

Houpání, prováděné již u miminka, poskytuje důležité stimuly pro rozvoj mozku, vytvářejí a upevňují se při něm nová neuronová spojení. Tato spojení zvyšují funkčnost mozkové kůry a tím i přirozenou inteligenci dětí. Pro novorozence je houpavý pohyb přirozený, připomíná jim pohyby, které vnímaly v matčině děloze při chůzi.

„Neklidná miminka je vhodné houpat v šátku, který je obejme a tím eliminuje neklidné pohyby. Houpat můžeme v náručí, v dece, v šátku nebo i na velkém či malém míči, a to i na brádku a na zádech,“ upřesňuje Kamila Benešová.

U miminek lze využít i kolíbkou, hojdačkou nebo hacku. Houpání se využívá i při terapii dětí s poruchou pozornosti a s hyperaktivitou. Jemné houpání pozitivně ovlivňuje schopnost soustředění, které je důležité pro úspěšné zvládnutí dovedností, jako jsou čtení, psaní a počítání.

Mateřské a rodinné centrum Krteček poskytuje zájemci a nabízí program pro těhotné maminky, rodiče, ale také prarodiče s dětmi od narození do šesti let věku dítěte. Centrum je především zaměřené na maminky na rodičovské dovolené. Každý den je pro rodiče a jejich děti k dispozici herná a v určité dny i s programem. Dále MRC pořádá jednorázové akce pro celou rodinu a příležitostně organizuje přednášky a semináře na různá témata.

MRC Krteček Jeseník

**PŘEMÝŠLÍŠ O STUDIU
NA GYMNÁZIUM JESENÍK?**

**Sleduj stránky www.gymjes.cz,
FB a Instagram.**

**Pošli přihlášku do 1. 3. 2021
- osmileté i čtyřleté
gymnázium.**

Stipendium, praxe, uplatnění, super škola – studuj na eMku

Blíží se termín podávání přihlášek, a tak se spousta žáků devátých tříd a jejich rodičů intenzivně věnuje správnému výběru školy. Střední průmyslová škola v Jeseníku v souvislosti s blížícím se termínem přihlášek provedla stručnou anketu mezi svými studenty. Smyslem bylo dozvědět se, proč studovat právě na eMku a co by se případně mohlo ve škole vylepšit.

„Zajímalo nás, jak vnímají školu naši studenti a co by doporučili žákům devátých tříd při rozhodování. Jejich odpovědi nás potěšily, poněvadž jsou spokojeni se studiem na naší škole,“ uvádí ředitel školy Jiří Viterna.

Ankety se zúčastnili studenti třetího ročníku a nástavbového studia. Ti mají možnost vzhledem k délce svého studia posoudit školu co nejlépe. Anketa zahrnovala tři oblasti, v každé oblasti jsou uvedeny nejčastější odpovědi.

První otázka: „Uved' 5 věcí, proč by si k nám žák 9. třídy měl podat přihlášku.“

Nejčastěji zazněla odpověď, že jsou

zde dobří učitelé. Dále je výhoda mít stipendium na učebních oborech. Také, že se na eMku vyučí oborem s dobrým uplatněním. Padlo zde, že škola není daleko a je na ní možnost praxe. Další argumenty byly bufet ve škole, příjemná škola a výběr oborů. A také je možnost si na eMku udělat svářečský průkaz a škola nabízí různé aktivity (kroužky). Neposledně, že je dobré jídlo v jídelně, škola vymyslí stále něco nového a učitelé zde dokážou naučit.

Druhá otázka: „Uved' 3 věci, které na škole oceňujete.“

Nejčastější odpověď byla, že si na

škole cení skvělého přístupu učitelů. Dále, že je možnost si zde koupit jídlo a pít. A také studenti oceňují dobrou komunikaci mezi žáky a učiteli.

Třetí otázka: „Uved' 3 věci, které se vám nelíbí a chtěli byste změnit (případně jak).“

Odpovědi byly, že nejspíš by nic neměnili, nelíbí se jim kulté hodiny a že je málo nástrojů. Zde padlo doporučení, že řešením je chybějící nástroje zapsat a pak je koupit.

„Zpětná vazba od našich studentů je pro nás velmi důležitá. Pomáhá nám to vylepšovat celkovou atmosféru ve škole,“ dodává na závěr

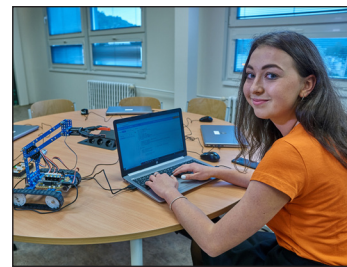

Foto: Střední průmyslová škola

Viterna. Střední průmyslová škola Jeseník je technicky orientovanou školou, která připravuje studenty na povolání ve studijních a učebních oborech v oblasti strojírenství, stavebnictví a informačních technologií.

Střední průmyslová škola Jeseník

Webinář s podtitulem Jak neztratit rozum ve zmatené době?

Každý z nás se ve svém životě minimálně jednou ocitne na rozcestí. Říká se, že vždy máme na výběr. Můžeme si zvolit, kterou cestou se vydáme. Symbolizuje to převzetí zodpovědnosti za svůj vlastní život.

Mnohdy si vybereme tu zdánlivě jednodušší, což nám ale nezaručuje ten správný směr, kterým se máme vydat. A tak je to i s názory, fakty a informacemi zvenčí, které ovlivňují naše myšlení. Napadlo vás někdy vydat se cestou úplně jinou? Stát se průzkumníkem své mysli? Víte, kolik času strávíte sledováním televize, sociálních sítí, čtením zpráv a posloucháním rádia? Průměrně je to až přes dvanáct a půl hodiny denně (autor článku se chytá za hlavu). Pro

náš intelekt jsou všechny tyhle informace hotové žně.

Podívejme se na dnešní situaci kolem covidu. Dá se říci, že tu máme dva tábory, dva různé pohledy. Ztotožňujeme se s názory, které od určitých „oborníků“ bereme za své. Největší problém je ale v tom, že mnohdy sami nepátráme, nezjišťujeme a nevyhledáváme fakta, nebo děláme chybné závěry. Proto je potřeba „kritického myšlení“, které nám dává schopnost posoudit kvalitu informací a rozumně se rozhodnout.

Na to jsme povolali jednoho z nejlepších, Lukáše Hánu z GrowJob Institute. Webinář s podtitulem „Jak

neztratit rozum ve zmatené době?“ jsme uspořádali ještě před vánočními svátky pro více než třicet účastníků. Dozvěděli jsme se, jaké kroky jsou zapotřebí v trénování kritického myšlení tak, abychom mohli informace správně vyhodnotit a rozumně se rozhodovat. Tak například, znáte Occamovu břitvu? Ta říká, že jednodušší vysvětlení jsou pravděpodobnější. Až si příště budete číst o tom, že testovací tyčinkou vám do mozku zabudují čip, který vysílá

informace přímo do Microsoftu, zachovejte klid. Jednodušší vysvětlení je přece to, že je to jen test.

Ohlasy na naše akce si můžete přečíst na webu vzdelavanijesenicko.cz v sekci „Forum“. Další tipy a zajímavé informace najdete v našem newsletteru. Webinář byl realizován a financován díky projektu MAP ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ ORP JESENÍK II.

Oddělení školství

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Besedy z gauče na gymnáziu

Zeptat se akrobatického letce Martina Šonky, jak trénoval, aby se stal mistrem světa? Co si myslí ředitel Parazitologického ústavu AV Julius Lukeš o šíření covidu? Jak pracuje nositel ceny za Herní design České hry roku Matouš Ježek? Všechny tyto otázky a mnoho dalších mají možnost naživo pokládat studenti Gymnázia Jeseník přímo výjimečným osobnostem, které se účastní online Besed z gauče.

Každý člověk si občas poslechně nebo přečte rozhovor s významnou osobností. Zajímaví lidé mívají zajímavé, nevěděté myšlenky a názory, se kterými můžete souhlasit či nesouhlasit, ale vždy vás donutí přemýšlet. Občas vás při poslechu napadnou otázky, na které byste se rádi zeptali sami, ale tuto možnost většinou nemáte.

Myšlenka na pořádání online besed se zrodila už na jaře během prvního lockdownu. Škola zůstala zavřená, všechny zajímavé akce pro studenty musely být zrušeny. Výuka na gymnáziu přešla kompletně do distanční podoby. Řekli jsme si, že když my nemůžeme nikam, mohli bychom

pozvat zajímavé osobnosti k nám, do virtuálního prostoru. Přišlo nám skvělé nabídnout našim studentům možnost pravidelně se setkávat s experty v různých oblastech vědy, umění, sportu či médií a diskutovat s nimi.

Nevěděli jsme samozřejmě, zda budou hosté ochotni věnovat nám svůj čas, protože se jedná o velmi zaneprázdněné a pracovní vyčerpání osobnosti, ale byli jsme mile překvapeni jejich vstřícností. Na virtuálním modrém gauči se od dubna 2020 vystřídalo již patnáct mimořádných lidí z mnoha různých oborů. Besed se účastní kromě studentů také mnoho učitelů, absolventů gymnázia a zájem o besedy roste i mimo naši školu z řad veřejnosti.

V Besedách z gauče pokračujeme dál a přibližně každé druhé úterý od 19.00 se můžete zúčastnit i vy. Stačí sledovat FB stránky Gymnázia Jeseník, vždy hodinu před začátkem akce je zde uveřejněn odkaz pro připojení. Pokud nepoužíváte FB, lze si o odkaz napsat e-mail na adresu onlinevyuka@gymjes.cz.

M. Dostálová, R. Chasák, L. Malý, Gymnázium Jeseník

Na slovíčko s odborníkem

Tak se jmenovala série šesti online besed pro studenty 4. ročníků gymnázia. Tématem byl výběr dalšího studia, budoucí profese a uplatnění. Besedy se uskutečnily v listopadu a prosinci minulého roku.

S prvotním nápadem přišla předsedkyně Studentské rady Amálie Štrajtová. Ona a další studenti postrádali tradiční osobní setkávání se zástupci různých vysokých škol a profesí, které se za normální situace konají ve škole. Realizace a vedení besed se ujal pan Přemek Šeděnka, se kterým gymnáziem už několik let spolupracuje na různých preventivních programech, ale také na programech kariérového poradenství. O technické zabezpečení besed se postaral p. Emil Vodák s podporou p. Romana Chasáka.

Jako své hosty p. Šeděnka vybral zástupce oborů, o jejichž studium mají naši čtvrtáci po maturitě nejčastěji zájem. Hosty, kteří přijali pozvání a poskytli cenné rady, tipy a zkušenosti ke studiu a profesnímu uplatnění, byli: ředitel ZŠ Jeseník Dominik Liberda (pedagogika), internista

a gastroenterolog Vít Šmajstrla (medicína), dále analytik a spoluzakladatel společnosti OGRResearch a nadačního fondu Litturela Ondřej Kameník (management a ekonomie), advokátní koncipientka Ludmila Špoková (právo a sociální studia), zakladatel firmy Naturfyt-Bio s. r. o. Rodan Hojgr se svými kolegy Ondřejem Janíkem a Evou Novotnou (biochemie a farmacie) a na závěr Přemysl Šeděnka (kariérové poradenství a cizí jazyky).

Všem zúčastněným patří velké poděkování: Studentům, kteří s entuziasmem vymýšlejí nové věci. Hostům, kteří si přes své velké pracovní vytížení udělali čas. Panu Šeděnkovi, jemuž se podařilo nápad uvést v život, a učitelům z gymnázia, kteří nápad podpořili a pomohli s jeho realizací.

Dagmar Konečná, Gymnázium Jeseník

Jeseník očima návštěvníků: Místo, které je mým druhým domovem

Kdo a odkud jste, čím se zabýváte?

Bára Schmeidlerová, narodila jsem se a žiji v Brně, je mi osmatřicet let a do Jeseníků jezdívám od svých třidvaceti let pravidelně. Zajímá mě vše kolem zdravého životního stylu, turistiky, cestování, poznávání. Miluju pohyb, četbu, emotivní zážitky a setkávání s inspirativními lidmi.

Co se vám v Jeseníku líbí?

Jsem učarovaná místem, jako je Studniční vrch. Krom lázní samotných a nádherného sanatoria Priessnitz moc ráda každý rok navštěvuji prameny, pomníčky, odpočívadla

a skalní útvary, které Studniční vrch nabízí. Obzvláště mám oblíbené Hydropatické skály a okolí pramene Anna. Velmi mě přitahují také výhledy. Můžu jmenovat jak vyhlídku Medvědí kámen, lázeňskou vyhlídku nebo rozhlednu Zlatý chlum. Za dlouhý čas, co do Jeseníků jezdívám, jsem také prochodila velkou část Hrubého Jeseníku i Rychlebských hor, navštívila zámky, hrady, muzea, zříceniny, sakrální stavby, jeskyně, rozhledny i místa vhodná ke koupání.

Jak se vám líbí letos opravená fasáda a večerní osvětlení sanatoria?

Ano, osvětlená fasáda je nádherná, Priessnitz vypadá jako zámek. Určitě palec nahoru :-)

Jak jste vnímala atmosféru v lázních, ovlivněnou zákazy a opatřeními, bez kulturních akcí, pacienty a personál s rouškami?

V době koronavirové lázně nijak neutrpěly, ba naopak, více vynikl

utajený svět přírody kolem lázní. Vnímavější lidé to jistě cítí podobně jako já.

Odvážíte si od nás nějaké zajímavé zážitky?

Velmi a je jich mnoho, každý rok několik, nestačily by stovky stran na jejich sdílení.

Až budete po čase doma, co se vám vybaví, když se řekne Jeseník?

Místo, které je mým druhým domovem. Jsem očarovaná nejen kouzelnou přírodou a turistickými cíli a zajímavostmi, ale i lidmi, kteří zde žijí a mají své osobní poutavé příběhy. Také osobností pana Vincenze Priessnitze, asi málo kdo si uvědomí, jak výjimečný člověk to byl.

Umíte si představit, že byste zde žila trvale?

V sezoně ano.

Co byste vzkázala obyvatelům města Jeseník?

Žijete na pokladu.

(jg)

Tradiční ples letos nebude

Tradiční únorový reprezentační ples se letos nebude konat. O zrušení bylo rozhodnuto vzhledem k epidemiologické situaci a vládním opatřeními hned na začátku ledna tohoto roku.

„Po zvážení aktuální situace jsme se rozhodli nepořádat v tomto roce tradiční společný Reprezentační ples Priessnitzových lázní a města Jeseník,“ sdělila obchodní ředitelka lázní Kateřina Tomášková: „Věřím, že se budeme moci těšit na příští rok a termín 19. února 2022, kdy zahájíme touto společenskou událostí oslavu dvě stě let od založení našich lázní Vincenzem Priessnitzem.“

(jg)

Díky aplikaci Oscar Senior mohou senioři i během pandemie zůstat v kontaktu se svými blízkými

S novou aplikací pro tablety nebo chytré telefony si mohou senioři jednoduše přivolat zvýhodněné taxi k lékaři, nastavit plánování léků a v době pandemie zůstat v kontaktu se svými blízkými. Za vývojem aplikace, kterou už teď využívají senioři v Americe, stojí Jesenícký rodák Tomáš Posker.

Tomáš Posker se v roce 2013 vydal za „americkým snem“ a k myšlence vytvořit revoluční aplikaci tohoto typu ho přivedla jeho babička. „Než jsem vyrazil žít do Silicon Valley, slíbil jsem své babičce, že ji budu často volat. Většinu svého života totiž prožila v komunitnickém režimu bez možnosti cestovat, takže byla vždycky velmi zvědavá, jak to vypadá jinde. Před odjezdem jsem ji koupil počítač a slíbil, že si bude volat,“ začíná své vyprávění.

Přes Skype se spojení dlouho nedařilo, a tak začal hledat nástroj, který by byl dostatečně jednoduchý. Protože nic takového nenašel, rozhodl se ho sám vyvinout. Se svou aplikací vyhrál několik ocenění a prosadil se v Kalifornii, Ohiu, New Yorku nebo Georgii.

Vzdálený přístup pro vnoučata a plánování léků

Jeho Oscar Senior nabízí možnost uzamknout tablet nebo chytrý telefon tak, aby se senior z prostředí této aplikace vůbec nedostal – vše potřebné totiž najde v ní: automaticky přijímané videohovory, sdílení fotografií nebo připomínky na plánování léků. Děti nebo vnoučata navíc mohou aplikaci spravovat vzdáleným

přístupem, takže senior nemusí mít obavy, že by manipulací „něco pokazil“. Projekt Tomáše Poskera tak seniorům právě teď v době pandemie koronaviru významně napomáhá zůstat v bezpečném kontaktu se svými blízkými. Rozvoji jeho aplikace v blízké budoucnosti pomůže také rozvoj vysokorychlostního internetu v České republice. „Díky tomu se může stát i naše platforma ještě mnohem komplexnější, protože takto kvalitní připojení umožní zapojení do sítě i zařízením, jako jsou třeba chytré domácnosti, různé senzory a čidla. Díky tomu budeme schopni monitorovat prostředí seniora i jeho zdravotní stav ještě v úplně jiném rozsahu,“ je přesvědčený Tomáš Posker.

Do lékárny nebo na poštu pohodlně za dvacet korun.

Právě v Tomášově rodném městě Jeseníku začali aplikaci využívat ve spojení s cenově výhodnou taxislužbou. Senioři si mohou objednávat zlevněné jízdy třeba k lékaři nebo na poštu. Cena za každou jízdu je dvacet korun, zbytek doplácí město.

„Senioři obracejí každou korunu, takže příznivá cena za taxi se jim samozřejmě líbí. V loňském roce mohl

Foto: Oscar Senior

každý senior, tedy člověk nad třiašedesát let, vyčerpat čtyři takové jízdy za měsíc. Letos už jich měsíčně mohou vyčerpat šest. Cílové stanice mohou jasně dané, senioři si nemohou určovat vlastní – je to například pošta, městský úřad, lékárna nebo poliklinika. Vyhovuje jim to a jsou rádi,“ vysvětluje princip Senior Taxi řidička Monika Gúdor ze společnosti TAXI z Yesu. S svými klienty si během cesty popovídá a společnost seniorů je pro ni vítaným zpestřením pracovní doby.

Aplikace prodlužuje dobu nezávislosti a sebevědomí seniora

„Původně měl Jeseník vlastní auto s vlastním řidičem. Takový provoz byl ale dost nákladný a navíc si senioři museli objednávat zlevněné jízdy aspoň den dopředu, nebo čekat, až se taxi uvolní. Díky aplikaci jsme schopni do projektu zapojit

místní taxikáře. A to je výhodné hned třikrát. Pro město, protože ušetří nemalé náklady na provoz a údržbu vlastního Senior Taxi. Pro taxikáře, protože tím podporujeme jejich lokální podnikání. A samozřejmě pro seniory, protože si mohou jízdu objednat kdykoliv potřebují a ještě si vybrat svého oblíbeného řidiče. Navíc to prodlužuje dobu jejich nezávislosti na dětech a jiných příbuzných, kteří by je jinak museli k lékaři vozit,“ dodává Tomáš Posker.

(TZ)

Poděkování

I v letošním roce 2021 bych chtěla poděkovat Centru sociálních služeb v Jeseníku za laskavou péči o naše blízké i v době vánočních svátků, kdy nás plně nahradili. Velmi si vážím jejich práce a přeji všem hlavně zdraví a trpělivost.

Alena Andrášová

Novinka na českých horách: Turisté mohou třídit odpady do speciálních „tříkošů“

České a moravské hory v posledních týdnech zaplavily davy návštěvníků a turistů. Bohužel například v Krkonoších či Jeseníkách po některých zůstává velké množství odpadu odhozené mimo kontejnery a koše. To i přesto, že lidé mohou v mnoha horských střediscích odpady nově třídit do speciálních tříkošů přistavených u parkovišť, výchozích míst na túry nebo u výdejních okének.

Seďm desítek designových „tříkošů“ doplnilo v horských resortech od loňského roku síť tradičních velkých barevných kontejnerů na třídění odpadů. Menší speciální koše na plasty, papír a směsný odpad jsou díky projektu společnosti EKO-KOM s názvem Třídíme na sněhu umístěny přesně tam, kde vzniká odpad z obalů, ale kam se zároveň nedostanou těžká svozová auta. Třídění odpadů z tříkošů je tak svážen ve spolupráci s lyžařskými areály například skútry nebo rolbami.

Tříkoše mají samy o sobě motivovat ke třídění odpadů, protože jsou téměř celé včetně výplňových pytlů vyrobeny z recyklovaných

Vizualizace tříkošů na horách.

Zdroj: Třídíme na sněhu

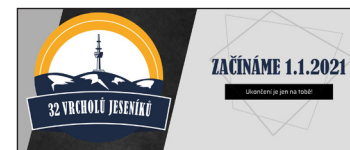
plastů. Jejich patentovaná konstrukce je navíc vyrobena tak, aby odolala náročným zimním horským klimatickým podmínkám. Před uvedením do provozu byly pilotně testovány například na krkonošské Černé hoře nebo na hoře Slamník v resortu Dolní Morava.

V současnosti mohou návštěvníci využívat tříkoše kromě Krkonoš a Králického Sněžníku také v Krušných horách, Orlických horách, Jeseníkách, Beskydech, Javornících, ale také v Novém Městě na Moravě. Zástupce obalové společnosti EKO-KOM si chování zodpověd-

ných třídících návštěvníků hor zatím pochvaluje: „Přestože síť tříkošů v českých a moravských horách stále ještě rozšiřujeme, od uvedení do provozu již do nich lidé vytřídili přes dvacet dva tun plastů a papíru. Očekáváme však ještě větší zájem, protože jakmile to epidemiologická situace dovolí, podpoříme třídění v zimních areálech promo akcemi a brožurkami v infocentrech a pokladnách. Zájemci již nyní najdou informace o třídění na horách na Facebooku, Instagramu a webu tridimenasnehu.cz.“

(TZ)

32 vrcholů Jeseníků

Za spolupráce se správou CHKO Jeseníky byl vytvořen seznam třiceti dvou vrcholů Jeseníků, které můžete zdomáckat celý rok 2021. Cílem výzvy není zdomáckat vrcholy v co nejkratším čase, ale užít si výšlap a na vrcholku si vždy udělat pěknou selfie fotku a poslat ji na FB stránku **32 vrcholů Jeseníků** do zprávy. K přihlášení se do výzvy není nutná registrace. Stačí si stáhnout seznam vrcholů či mobilní aplikaci, která bude zveřejněna na stránkách projektu www.32vrcholu.cz. Po zdomáckání všech vrcholů nám napište na FB do zprávy a za odměnu vám bude zaslán zasloužený diplom. Během roku se uskuteční prodej limitované kolekce triček a dalších produktů „32 vrcholů“, výteček z prodeje poputuje organizaci či přímo osobě, která tuto pomoc potřebuje. Máte-li rádi výzvy, turistiku, přírodu a chcete udělat dobrý skutek, pojďte zdomáckat 32 vrcholů Jeseníků.

(TZ)

AUTOBUSY PRO ZIMNÍ TURISTY

Kouty nad Desnou - Červenohorské sedlo
- Jeseník a zpět

SKIbusy budou součástí integrovaného dopravního systému Olomouckého kraje.

Její jízdy budou uvedeny v IDOSu a v jízdních řádech ARRIVA.

DRŽITELÉ KARET YES CARD MAJÍ ZPÁTEČNÍ CESTU U VYBRANÝCH SPOJŮ ZDARMA!

SPOJE JEZDÍ KAŽDÝ VÍKEND
OD 2. 1. DO 14. 3. 2021

PARTNER
BĚŽECKÉHO LYŽOVÁNÍ
V JESENÍKÁCH

Nástupní místa směr Jeseník - Červenohorské sedlo - Kouty nad Desnou:

	Sobota	Neděle	Sobota + Neděle	
Jeseník				
Železniční stanice				
Jeseník aut. stanice	07:35*	07:45*	08:35*	15:40**
Jeseník Bukovice, lom	07:37	07:47	08:37	15:45
Bělá pod Pradědem				
Adolfovice - most	07:38	07:48	08:38	15:49
Adolfovice - Mlýnky	07:40	07:50	08:40	15:51
Domašov - kostel	07:43	07:53	08:43	15:52
Domašov - Obecní úřad	07:44	07:54	08:44	15:53
Domašov - závod	07:46	07:56	08:45	15:55
Domašov - rozcestí	07:48	07:58	08:47	15:57
Filipovice	07:50	08:00	08:50	16:00
Červenohorské sedlo	08:05	08:13	09:03	16:16***
Kouty nad Desnou				
Most		08:24	09:14	16:29
Sportovní areál		08:26	09:16	16:31
Pošta (přesun cca 3 minuty k ŽST)	08:28	09:18	14:30	16:35
Šumperk (do Šumperka pokračuje autobus jako klasická linka)	09:05		09:55	

Nástupní místa směr Kouty nad Desnou - Červenohorské sedlo - Jeseník:

	Sobota + Neděle	
Šumperk (ze Šumperka jede autobus jako klasická linka)	08:05*	16:05*
Kouty nad Desnou		
Pošta (přesun ze ŽST cca 3 minuty)	08:39	14:35**
Sportovní areál	08:41	14:37
Most	08:43	14:39
Červenohorské sedlo	08:56	14:55***
Bělá pod Pradědem		
Filipovice	09:06	15:08
Domašov - rozcestí	09:08	15:10
Domašov - závod	09:11	15:12
Domašov - Obecní úřad	09:13	15:14
Domašov - kostel	09:15	15:16
Adolfovice - Mlýnky	09:17	15:18
Adolfovice - most	09:19	15:20
Jeseník		
Jeseník Bukovice, lom	09:21	15:22
Jeseník aut. stanice	09:25	15:27
Železniční stanice		15:30

ceník jízdného

* jízdné v tomto spoji se řídí tarifem Integrovaného dopravního systému Olomouckého kraje (IDSOK)
** jízdné v tomto spoji se řídí tarifem vyhlášeným dopravcem
*** držitelé YEScard mají zpáteční jízdu tímto spojem ZDARMA

Úspěšný rok 2020 nejlepšího tanečního páru sportovního tance v okrese Jeseník

Když se na Jesenicku řekne sportovní tanec, již několik let je tento estetický sport spojen se jmény Matias Kavický a Kristýna Harbichová. Mnozí obyvatelé okresu Jeseník tento nadějný pár určitě znají z plesů, tanečních kurzů či z novinových článků.

Matias a Kristýna se věnují párovým latinsko-americkým (LAT) a standardním (STT) tancům. Jsou tedy tanečníci sportovního tance a soutěží za Klub sportovního tance Jesenicka, z. s., v té úplně nejvyšší lize v ČR, a to v soutěžích pořádaných Českým svazem tanečního sportu. Od roku 2024 se poprvé v historii bude bojovat o olympijské medaile i ve sportovním tanci, který se stal součástí olympijského sportovního klání.

Tento pár soutěží v postupových soutěžích ČSTS od roku 2015 a v současnosti je ve věkové kategorii MLÁDEŽ. V postupové soutěži ČSTS jsou výkonnostní třídy E, D, C, B, A, M a P. Předpokladem pro postup do vyšší výkonnostní třídy je dvě stě bodů (jeden poražený pár znamená jeden bod, nějaké body jsou za postup do semifinále, finále a bonusové body za první až třetí místo) a dosažení pěti (F) uznatelných finále za první a někdy až třetí místo. Není to samozřejmě jednoduché. Posun do vyšší třídy vyžaduje neustále téměř denně poctivě trénovat, mít dobrou fyzickou, chodit na soustředění a hlavně jezdit pravidelně po soutěžích, které se konají po celé ČR, a být na nich úspěšný.

V současné době taneční pár již déle než rok trénují pouze externí trenéři: STT – Jaroslav Cecl, mistr světa v STT pro rok 2020 a LAT – Filip Karásek, pětinasobný mistr ČR v LAT. Zde se ale nedá šetřit, výsledky a postupy jsou o kvalitě trenérů. I z toho důvodu Klub sportovního

tance Jesenicka vybral pro jejich trénování republikovou špičku a na výsledcích posledního roku je to znát. V současnosti je taneční pár v STT ve výkonnostní třídě „C“ s celkovým počtem bodů šedesát čtyři (F2) a v LAT ve výkonnostní třídě „B“ s celkovým počtem bodů čtrnáct (F0).

Předcházející covidový rok byl přes všechna jeho omezení pro tento pár v jejich dosavadní sportovní kariéře ten nejúspěšnější. A nebýt omezení byl by ještě lepší. Ještě před tím, než představíme jejich úspěchy v minulém roce, musíme poděkovat těm, kteří se nejvíce podíleli na financování jejich sportovní kariéry v roce 2020. Kromě rodičů se nejvíce na financování jejich úspěšného sportovního tažení podílel Nadační fond Pro Edu, zastoupený Miroslavem Kociánem. Tento nadační fond podporuje nadané děti a mládež ze základních a středních škol Jesenicka, čímž pomáhá všeobecnému rozvoji občanského a společenského života na Jesenicku a dělá to opravdu kvalitně. Děkujeme vám, úspěchy Matiho a Kiky jsou i Vaší zásluhou. Díky patří také městu Jeseník, které taktéž přispělo na výuku sportovního tance. V neposlední řadě nemůžeme zapomenout poděkovat jejich hlavnímu podporovateli firmě FENIX Trading, s. r. o., která se rozhodla podílet na jesenickém sportovním tanci. Kdyby bylo více takových dárců či sponzorů, sportovní kariéra páru by byla ještě úspěšnější.

O tom, že se na Jesenicku sportovní tančí, se už pět let hovoří po celé

ČR, protože vždy, když se pár dostane do finále (čtyři až šest párů), nejenže jej moderátor jmenovitě představí, ale i vyhlásí, odkud tanečníci pocházejí, popřípadě i kdo je sponzoruje.

A jaké úspěchy tento pár v minulém covidovém roce dosáhl?

Taneční pár se zúčastnil pouze pětadvaceti postupových soutěží (v roce 2019 to bylo dvaapadesát soutěží), bohužel více to nebylo možné. Soutěže se rušily z důvodu pandemie v minulém roce jedna po druhé. Tam, kde se ale pár objevil, postoupil většinou do finále, nebo stál na bedně (celkem devětkrát, v roce 2019 to bylo dvánáctkrát).

Právě v roce 2020 si Matias a Kristýna vytančili v LAT třídu „B“ a v STT třídu „C“, kde to pro ně v roce 2020 vypadalo velice nadějně. Na poslední soutěži v Jilemnicích v STT stáli dvakrát na bedně a stačili by ještě dvě až tři vydařené soutěže a možno by už byli dnes dál. V současnosti tedy útočí na vyšší výkonnostní třídy – v STT na „B“ a v LAT na „A“.

Od výkonnostní třídy „B“ mají tanečníci možnost se kvalifikovat na MČR. To obnáší kromě postupových soutěží chození na Taneční ligu a soutěže WDSF, ze kterých se počítají body do tzv. „Ranklistu“, a ty jsou klíčem ke kvalifikaci na MČR. A právě i tyto soutěže v covidovém roce v LAT stihl náš pár absolvovat. V říjnu 2020 po dvou ligových soutěžích má v Ranklistu ČSTS v LAT v kategorii MLÁDEŽ sedmdesát jedna bodů a je na čtyřicátém

Taneční pár Matias Kavický a Kristýna Harbichová. Foto: archiv klubu

osmém místě z celkového počtu osmdesáti soutěžících. Šanci na nominaci na MČR Matias a Kristýna mají. Doufali, že si ji do konce roku ještě utvrdí v dalších vypsanych soutěžích, ale bohužel i tyto plány vloni zhatila pandemie. Jsme optimističtí, věříme, že letošní rok se už nepone-se ve strašidelném koronavirovém duchu, který nám udělal půlroční přestávku ve sportování na tanečním parketu, a že Mati s Kikou budou moci navázat na své taneční úspěchy z loňského roku.

Držte jim tedy palce v roce 2021, budou se rvát za Jesenicko jako lvi. A pokud tomuto sportu fandíte a máte-li možnost, podpořte je. Když ne finančně, alespoň morálně. Tancujte s námi!

Jaroslav Kavický,
předseda správní rady klubu

Výměna ochranných sítí jesenického fotbalového hřiště

Okolo víceúčelového hřiště byly vyměněny ochranné sítě. Podmínky pro poskytování tělovýchovných a sportovních služeb jsou tak opět kvalitnější. Benefitem je i zvýšení bezpečnosti, kdy létající míče již nebudou ohrožovat procházející chodce, cyklisty ani jiné dopravní prostředky. Akce byla z části financována dotací z Olomouckého kraje.

Ve dnech 24. a 25. listopadu 2020 probíhaly práce spočívající ve výměně ochranných sítí vedoucích okolo víceúčelového hřiště. Dosaďovací sítě byly ve velmi neutěšeném stavu, aktivním užíváním hřiště byly značně opotřebené a potřhané, roztrhaná a zteřelá vlákna již neumožňovala další opravy. Provedla se tedy jejich demontáž, zrušily se stávající ochranné sítě a kotevní lanka a následně se namontovala nová. Oproti předchozímu stavu bylo přidáno třetí kotevní lanko pro lepší fixaci a delší životnost

ochranných sítí. Nyní již nebudou létající míče ohrožovat procházející chodce ani cyklisty a jiné dopravní prostředky projíždějící okolo hřiště. Realizací akce se tak podařilo zkvalitnit podmínky pro poskytování tělovýchovných a sportovních služeb v Olomouckém kraji, což bylo i cílem poskytnuté dotace od Olomouckého kraje.

Celkové náklady na tuto akci činily 159.228 Kč bez DPH, z čehož částkou 79.614 Kč přispěl ze svého rozpočtu Olomoucký kraj.

(lum)

Nové fotbalové sítě.

Foto: archiv MěÚ